

nr 3

1995

HIND 6.50

HEA LAPS

lambasilm, saba taha, valmis hunt.

KROKODAABLIA

KOERA- JA
AUTOKAARDID

KOERUSED

JUDO AABITS

GALERII

MÜTTAJA PETERBURIST
KOER LÄBI AJALOO

Lapsuri kirjanurk

Aitäh kõigile, kes vastasid meie talvenumbri küsimustele! Kirju tuli - ei teagi, kas õnneks või kahjuks - nii palju, et kõigile fotoaparaate ei jagu. Lapsur vaagis koos sõprade ja sugulastega kaua, enne kui tehti maha, et fotoaparaatidega hakkavad nüüd maad ja ilma pildistama **JAANA** ja **RITA RÕOMUS** Võrust, **MARIT VEEBER** Tallinnast, **RAILI TÄHIS** Puurmanist ja **AIN ULJAS** Kuressaarest.

Lapsur sai igatahes Teie kirjadest teada, et poistele meeldivad kõige enam autokaardid ja meisterdamise leheküljed, tüdrukutele "Naljatilgad" ja looduse lood. Tüdrukud tahaksid ajakirjast leida ka natuke õblemiseasju ja paberist ilustusi. Paljudele meeldivad limerikud. Allea-lehekülgedel tahetakse tutvust teha onu Raivo, Eimo Nüganeni, Fred Jüssi ja paljude teistega. Püüame jõudumööda Teie soove arvestada!

Lapsuril on eriti hea meel, et mitmel lapsel on just samad lemmikraamatud mis temalgi: "Muumitroll", "Vahtramäe Emil", "Bullerby lapsed", "Aatomik" ja "Kevade". Ehk kasvab meie lugejategi seast mõni selline kirjanik, kes hakkab paljude laste lemmikraamatuid kirjutama? Harjutamine teeb meistriks!

Talvenumbri parimad nuputajad olid **ELARI HAUGAS** Tallinnast ja **URMAS ning KAIDAR UMBLEJA** Võrumaalt.

Ristsõna andis sõna "salalill", jõulusokke oli numbris 7. Parim allkiri K. Suure pildile tuli Raili Tähiselt Puurmanist: "Kas taskusse veel midagi jäi?"

Hea Lapse toimetatus tänab proua **Paula Heikkinen-Lehkoneni**, ajakirja Koiramme toimetajat, tänu kellele on selles numbris palju vahvaid koerafotosid!

Õnnitleme oma meisterlikku sõbratari **Ülle Meistrit**, kelle raamatukujundus kuulub aasta 25 parima hulka.

VÕISTLUS

OSKAD SA ANDA VASTUSE MÕNELE SIIN OLEVATEST KÜSIMUSTEST?

KIRJUTA, JOONISTA, MAALI VÕI MEISTERDA OMA LAHENDUS JA SAADA SEE ENNE 31. MÄRTSI TALLINNA KUNSTIKOOLI, KEVADE TN. 4.

TÖÖDE SUURUS JA TEHNIKA ON VABAD. ŽÜRJI VAATAB KÕIK SAABUNUD TÖÖD ÜLE JA OTSUSTAB, MILLISED ON KÕIGE HUVITAVAMAD, ARUKAMAD, OMAPÄRASEMAD. PARIMAIK OOTAVAD SUUREPÄRASED AUMIINNA FIRMALT MATTEL.

2. MAIL AVATAKSE RAHVUSRAAMATUKOOGUS TONISMÄEL

KÕIGIST SAABUNUD TÖÖDEST SUUR NÄITUS. ANNA OMA IDEEDELE AVARUST!

SALLY STUUDIO

TALLINNA KUNSTIKOOL

**INFO: 661 442 ANNELY KÖSTER
453 579 RAIVO ROOSMAA**

KUIDAS KASUTADA PAREMINI ÄRA MAJADE KATUSEID?

MISSUGUNE VÕIKS OLLA VAHEND KUKKUMISE VASTU?

LEIUTA MASIN KADUNUD ASJADE OTSIMISEKS!

KUIDAS SAAKS VÕIDELDA HALVA ILMA VASTU?

KUIDAS SAAKS TEHA NII, ET SÕBRAD SUURES

RAHVAHULGAS KADUMA EI LÄHEKS?

KUIDAS SAAKS LÕVI LAKKA KAMMIDA?

Lapsur õnnitleb oma vana sõpra **EDGAR VALTERIT** Schwan & Stabylo korraldatud lasteraamatuillustatsioonikonkursi **PEAPREEMIA** saamise puhul! "Pokuraamat" igasse kodusse!

1995. AASTAKS ON VÕIMALIK AJAKIRJA "HEA LAPS" TELLIDA

* AJAKIRJANDUSLEVI * KAUDU.
ÜKSIKNUMBRI HIND 6.50
3 KUUD 19.50
6 KUUD 39.00

Toimetaja.....Leelo Tungal tel.681 322

Kujundaja...Mare Rømmelgas

Väljaandja : Vaimukirjastuse AS

Mustvalgete lehekülgede ettevalmistus on tehtud toimetuses.

Toimetuse aadress: HEA LAPS
EEO 001 Tallinn, Pärnu mnt. 67-a

AS "PRINTALL" Tell. nr. 916

NB! TELLIMISINDEKS ON 78 238

ALLEAA ALLEAA

Kindlasti on sul kodus mõni raamat, millele on pildid joonistanud ÜLLE MEISTER. Küllap oled tähele pannud, et kunstnikule meeldib paberile võluda just hobuseid ja koeri. Seepärast küsiski lapsur Nessuke Ü. Meistrilt kõigepealt, kas tal ka endal on hobune ja koerad kodus.

"Ei, praegu ei saaks ma neid kahjuks pidada: olen väga liikuva eluviisiga. Aga mul on mitu tuttavat koera, keda sõbratarid mulle laenavad, kui peavad ise kusagile sõitma. Üks neist on väike rangis jalgadega Muki, keda mõned lapsed tänaval ta värvuse tõttu on rebaseks pidanud... Tõu poolest on Muki "le kransjee". Aga väikesest peast oli meie peres alati palju loomi: koerad, kassid, kanad, sead, kitsed, hiljem ka lehm... Koerad olid meil ikka suurt kasvu maakrantsid. Kui ma pisike olin, siis olevat peetud ka üht suurt lambakoera, kes mind kelguga sõidutas. Koertel olid ilusad nimed: Killi, Temu, Kulla..."

Kas klapid koerte ja hobustega hästi?

"Jah, üldiselt öeldakse, et koer tunneb koera. Ema rääkis, et väikesest peast ei kartnud ma ühtki looma: olevat läinud kolhoosi kõige tigidama lehma kõhu alla ja seisnud seal tükk aega, kuna keegi ei julgenud lehmale läheneda, et mind ära tuua. Ka kurja hobust polevat ma peljanud. Aga ühe sõjaka kuke ja põikpäise kitsega olin kimbus küll."

Kas olid julge laps?

"Ei, olin üsna arg: kui ema vahel naabertallu midagi tooma või viima läkitas, siis pidin end tükk ega koguma, enne kui sisse astusin. Arvasin, et ei lähe kooligi - et kuidas sa äkki lähed võhivõoraste inimeste sekka... Aga kui sain Püssi Keskkooli õpilaseks, siis oli hirm kadunud. Hinded olid mul üldiselt head ja õppida meeldis. Aga muidugi meeldis kõige enam joonistada, kuigi lõpuklassis soovitas õpetaja mulle füüsikat õppima hakata."

Kas joonistasid ka loodust ja loomi?

"Jah, loomi on mulle alati meeldinud joonistada. Olen pärit Virumaalt, mu kodu asus Eesti kõige reostatuma jõe - Purkse - ääres. Ma ei osanud arvatagi, et jõeveel võiks ka meeldiv lõhn olla. Meie jõgi oli nii hukas, et naabrimees võttis sealt ämbritega tõrva katuse tõrvamiseks, ja kui jalgupidi vees sulistasid, siis pidid pärast mitu tundi jalgu küürima. Emal olevat kord

kulunud pool kilo magedat võid, enne kui ta sai mu venna tõrvaplekkidest puhtaks... See, et kunagi olevat Purkse jõgi olnud ilus ja puhas, kõlas nagu muinasjutt..."

Kelleks sa väikesest peast saada tahtsid?

"Tahtsin saada TALLIMEHEKS! Mulle oli suursünnuseks see, kui keegi mind hobuvankrile või reele võttis, ja kui lubati laenatud hobust karjamaale viia, olin õnnega koos. Vanaisal oli kord olnud üle küla hobune nimega Sassa, kelle kabi olnud suur nagu supitaldrik. Ja mu vanavanaisa oli olnud mõisa tallimees ning väga hea hobusekasvataja, kelle kohta oli öeldud: "Kui Jüri tallist kaaregagi mööda läheb, siis hakkavad kõik hobused hirnuma."

Mina aga pean leppima hobuste joonistamisega... Siiski tundub mulle, et oma parimad ja tormakaimad hobused maalisin väikesest peast. Nüüd on nad mul palju vaiksemad ja talt-samad..."

HEAD KOERAD

Auh, lugeja ! Kas ka sinu koer tahaks autahvliile pääseda ?

Rotweiler Jenny Sandre muutub julgemaks mitte ainult päevade, vaid ka tundidega.

6-aastane soome tüdruk Katarina Grönberg (seesama, kes on kaanel koos bernhardiin Miraga) soovib kõigile head koeraõnne !

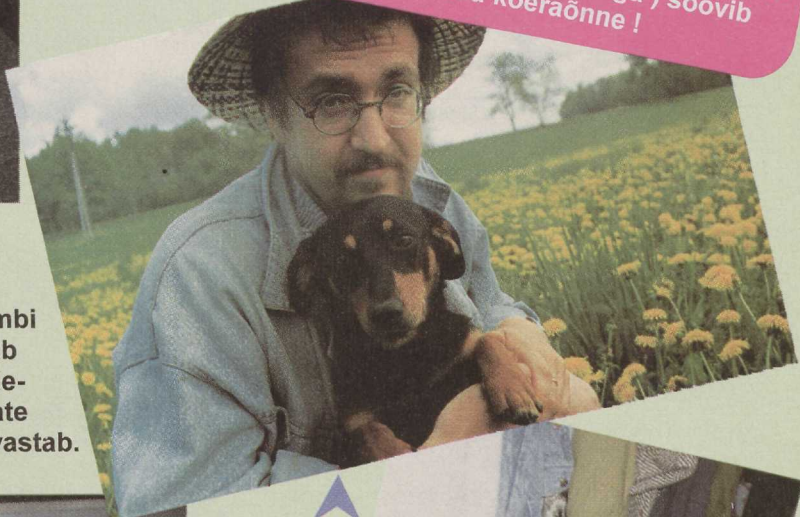
Foksterjer Timbi Rikandi vaatab ainult häid tele-saateid, igavate peale aga aevastab.

Taks Leeland Mildeberg on kassi-soole kõik ta patud andeks andnud.

Dogi Sally juhatab uljalt kunstistuudiot.

Saksa lambakoer (natuke segavereline) Henri Kangro-Tungal kingib perenaisele võimaluse korral nii konte kui lilli.

Ameerika kokerspanjel Jerome Archibald Hunter (Ats) Kaumann on tubli kangelasisa, kelle kutsikaid võib näha mitmeis paigus.

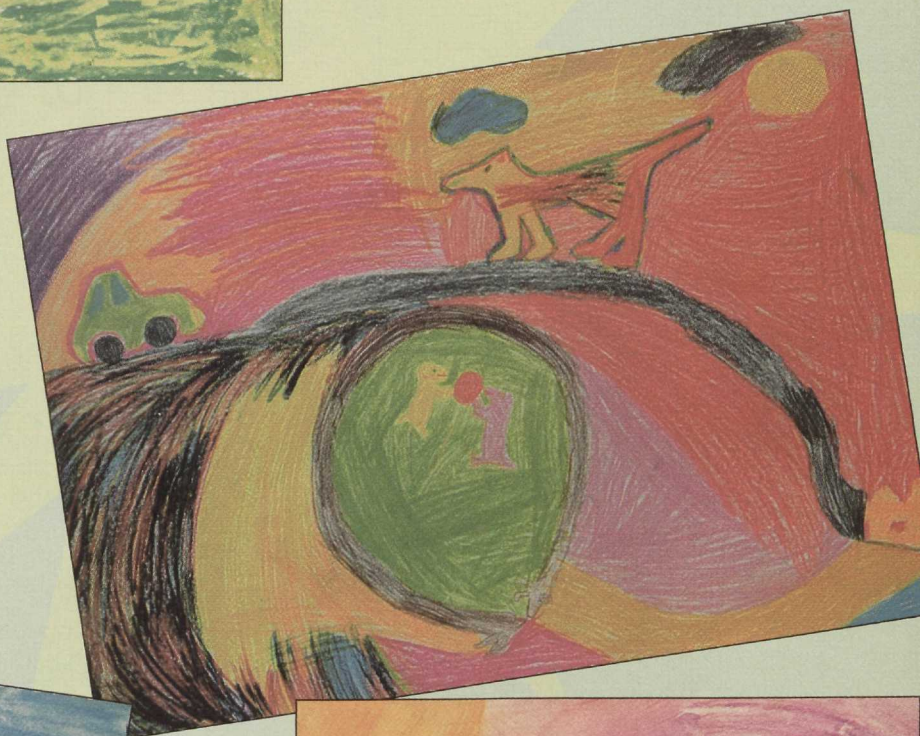
GALERII

Sandra Sersant
9-aastane

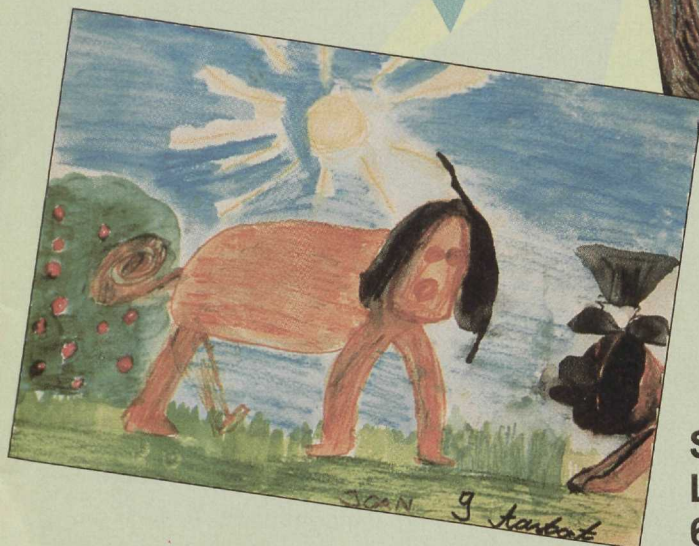

SALLY STUUDIO
laste töid

Kärt Hammer
6-aastane

Joan Vaikmaa
9-aastane

Sigrid
Luitsalu
6-aastane

Loomariigis on samuti oma rekordid. Üks on suurim (sinivaal - 150 t), teine kiireim (rabapistrik - 350 km/h), ühel on kõige rohkem jalgu (tuhatjalal 375 paari), teine haiseb kõige vägემalt (zorilla ajab öökima poolteise kilomeetri kauguselt), üks teeb kõige kõvemat häält (jälle sinivaal - kostab 850 km kaugusele), teine on kõige külmem (alaska jääussi kehatemperatuur on -10°C).

Seekord tuleb juttu koertest.

KÕIGE SUUREM KOER

oli taani dogi Shamgret Danzas Inglismaal - turjakõrgus 106,6 cm, kaal 108 kg. Kõige raskem oli bernhardiin Benedictine Jr Schwarzwald Hof USA-s - 140,6 kg, turjakõrgus 99 cm.

KÕIGE VÄIKSEM

koer oli jorkširi terjer Inglismaal, kellel kaheaastaselt oli turjakõrgust 6,3 cm, pikkust (ninaotsast sabajuureni) 9,5 cm ja kaalu 113 g. Võrdluseks: linnutapiku nime kandev ämblik võib uhkeldada rekordiga 122,2 g.

Iga tükk pole koerustükk

KALJU SUURE fotod

VÄGEVAD HÜPPED

Saksa lambakoer Max of Pangoula ületas 1980 Zimbabwes 3 m 48 cm kõrguse sileda plangu (muidugi pooleldi ronides). Pikima hüppe tegi 1849 Inglismaal hurt Bang jänest taga ajades - 9.14 m. Koerast kangem kargama on teadagi kanguru. Kangurute rekord kõrgushüppes on 3.20 (aga meil?) ja kaugushüppes 12.80 (aga meil?).

HEA NINA

Dobermannpinšer Sauer otsis 1925 Lõuna-Aafrikas varga lõhna järgi üles 160 km kauguselt. Kollis Bobbie, kes läks 1923 USA-s reisi ajal kaduma, otsis kodu 3200 km kauguselt üles poole aastaga.

Mati Soomre

7-aastane Mati Soomre vanaema Liisa ja õe Maiega.

Koer läbi aegade

Kas olete kuulnud niisugust väljendit - "No on alles koeraelu!"? Tavaliselt on selles sõnumis kiluke halvaks panu ja nukrust.

Aga milline see koera elu siis tegelikult on olnud?

Karm. Õpihimuline. Töökas. Täis armastust ja truudust pererahva vastu.

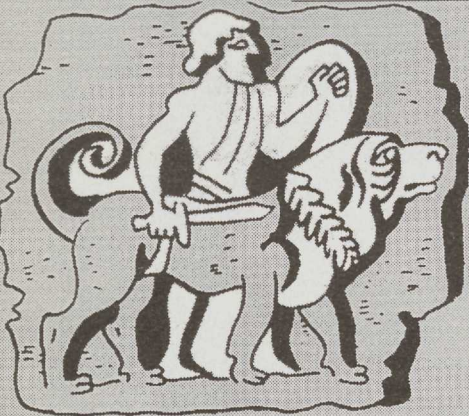
Juba 6000 aastat enne meie ajaarvamist tunti koera Ees-Aasia jõgedevahelisel maal - Mesopotaamias. Tolleaegsete suurlinnade Babüloni ja Ninive tänavatel võis sageli kohata

ülisihvakaid hurdasarnaseid koeri, kellega käidi gasellijahil. Savitahvlid on säilitanud ka pildid suurtest lonkõrvalistest dogilaadsetest koertest, keda assüürlased, pärslased jt.

nete täitmist: laagri valvamist, oskust rünnaku ajal esirinnas püsida, virgatsiteenistust. Viimane seisnes selles, et koer neelas teadet sisaldava vaskkapsli ning sihtkohta jõudes andis oma elu.

Pompeji varemetest pärinevate mosaiikpiltide sõnum "Cave canem" ("Hoi koera eest!") on meilegi päevil leidnud endale koha aiaväraval.

Keskaeg oli jahikoerte hiilgeaeg. Kui vaesemad inimesed püüdsid võrkude, lõksude jms. leivakõrvaseks linde ja ulukeid, siis aadlimõisate uhkuseks olid jahikullid ja koerad. Viimased saatsid

Assüüria sõjamees sõjakoeraga

kasutasid lõvi- ja metsseajahil ning sõjaretkedel.

Hiinas oli koer luksusasjaks, jõukuse ja võimu näitajaks. Inimestele, kes keisrile koeri kinkisid, tehti kalleid vastukingitusi. Nii aretasid keisrid Tiibeti buddha usu preestrite kingitud terjeri ja spanjeli tüüpi koertest meilegi tuntud lhasa apso. Ühest vanast ürikust aga saab teada, et Fu-hi tegeles oma palee kasvanduses karvaste "muhvikoerte" aretamisüega, et talvel sõrmed ei külmetaks! III sajandist e.m.a. pärinevates koerakujudes on jäädvustunud valvekoerad, kes on üpris sarnased meie tänastele Tšao-Tšaole.

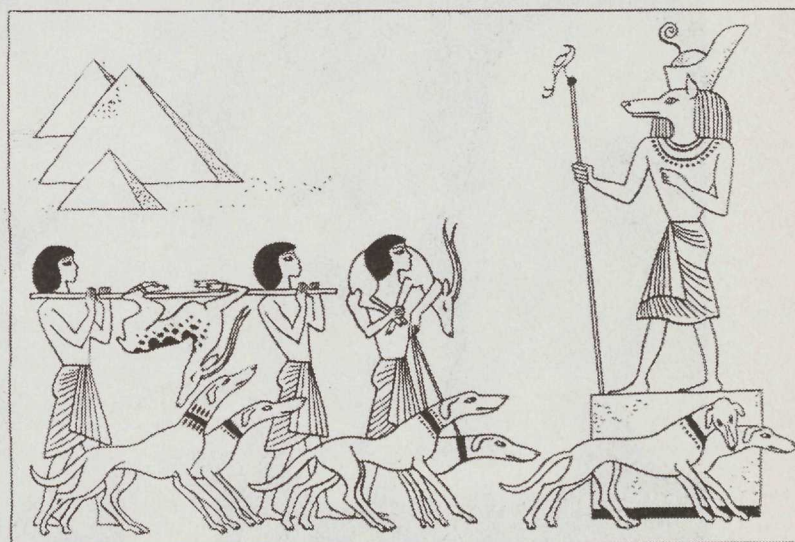
Egiptuse surnutejumalal Anubisel oli koerapea, mis, tõsi küll, rohkem šaakalit või hunti meenutab.

Peloponessose sõja (431-404 e.m.a.) ajal õnnestus koertel Korintose elanikke hoiatada vaenlase kallaletungi eest. Tänutäheks püstitati mälestusmärk ning ellujäänu sai hõbedase kaelarihma, millele oli kirjutatud - "Korintose kaitsjale ja päästjale".

Rooma leegionärid nõudsid oma neljajalgsetelt sõjakaaslastelt mitmesuguste ülesan-

Kolli ehk šoti lambakoer

Vana-Egiptuse jahikoerad

oma isandaid kõikjal. Nii näiteks ei suutnud Foix' krahv Gaston Phebus ka reiselal lahkuda oma 1600 koerast. Ent küllap tänu neile kirjutaski ta põhjapaneva raamatu jahist ja jahikoerte pidamisest, õigest toitmisest jms.

Kuna kirikuisadel oli keelatud koerapidamine, siis pidid ka aadlikud oma lemmikud kirikuukse taha jätma. Siiski jäeti ukseid teenistuse ajaks lahti, et isandad saaksid missa ajal ühe kõrvaga kuulata, mis kirikuesisel platsil toimub. Hubertusepäeval, kõigi jahimeeste kaitsepühaku päeval, aga toimetati iga-aastast koerte õnnistamist.

Madalmaade ja Hispaania kunstnike töödel võib sageli näha õukondlasi või linnakodanikke oma koertega. Kui daamid on süles tillukesed ilukoerad, siis kaupmeheisandad näisid eelistavat vilkaid nähvitsaid - koduste näriliste (hiirte ja rottide) vaenlast.

Inglismaast kujunes ajapikku Euroopa tähtsaim koerte väljaveo maa. Tudori dünastia kuningad rajasid koguni mõnedele saartele suured kasvatused.

XIX sajandil panid koerasõbrad pead kokku ning hakkasid teaduslikult tegelema koeratõugude aretamisega. Ja 1865. aastal sai teoks esimene rahvusvaheline koertenäitus.

Esimese Maailmasõja rinnetel teenis 15 000 valve-, sanitaar- ja sidekoera. Lisaks neile rakendati koeri ka kaitsekraavides rotipüüdjatena. Teises Maailmasõjas kasutati koeri, kellel oli seljas lõhkelaeng, tankihävitatena. Vietnami sõja ajal aitasid koerad ameeriklasi demineerimisel. Nad olid nii nutikad, et leidsid isegi 2 m kõrgusel rippuvaid või 20 cm sügavuses peitu-

Pekingi paleekoer

Puli kutsikatega

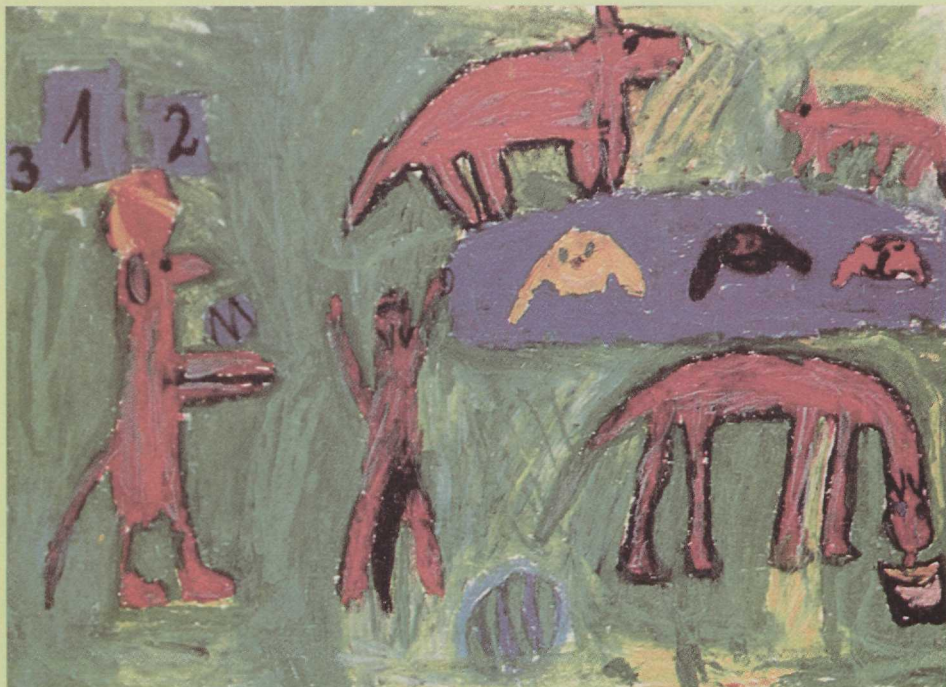
vaid surmatoojaid. Kindlasti olete teiegi teleriekraanil näinud koeri narkootikumide otsimas, pimedaid juhtimas, vetelpäästjatele appi ruttamas. Ameteid neile leidub. Ja unustada ei tohiks ka seda, et väike vene koer Laika lendas 1957. aastal enne inimest maailmaruumi.

Räägitakse, et maailmas on praegu üle 150 miljoni koera. Neist Prantsusmaal 8 miljonit, Saksa Liitvabariigis üle 3 miljonit... Eestis?... Ja kõigil neil on oma koeraelu - ühel õnnelikum, teisel õnnetum.

Ello Leesment 1943.a.
6. klassi õpilasena.

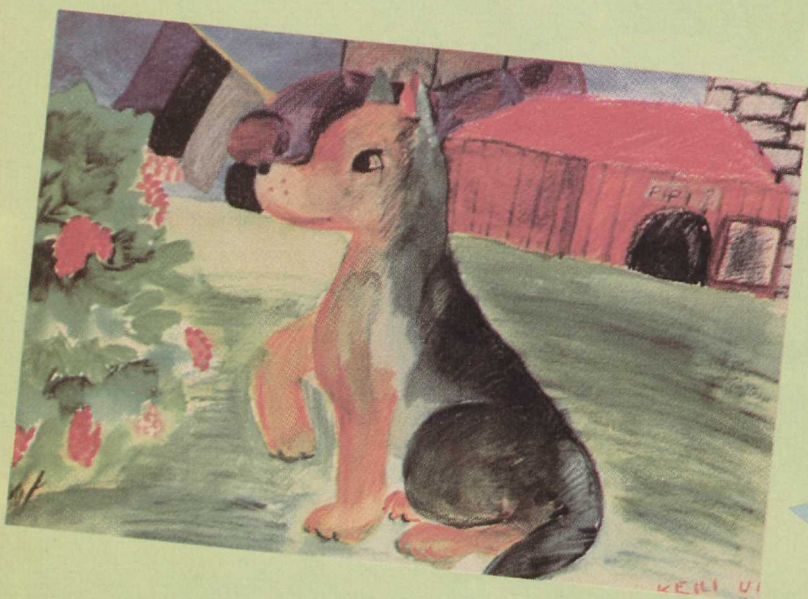
SALLY STUDIO
laste töid

GALERII

Stina Arge
9-aastane

Berit Poldre
10-aastane

Keili Ulm
11-aastane

Liisa Kivimäe
7-aastane

MEIL ON KÜLAS

Seekord on meil külas esimene Peterburi laste koeruseajakiri Balamut (müttaja, summija). Ajakiri on noor nagu Hea Lapski - Balamuti esimene number ilmus möödunud aastal. Balamuti sõprade ja sugulaste seas on mitmeid tuntud lastekirjanikke, nagu peatoimetaja Ilja Butman, Valentin Berestov, Mihhail Jasnov ja Eduard Uspenski (seesama, kes Potsataja leiutas). Teatrilast nõu annab onu Mokei ehk lavastaja Mihhail Mokijenko.

Ristsõnake

(Selle saatis Tobuke Ivan)

1. Ült alla: elatanud aiapidaja, kes kasvatas nii unikaalsete mõõtmetega aedvilja, et suutis teda maa seest välja tirida üksnes lähedaste sugulaste ja koduloomade abiga.
2. Vasakult paremale: külaelanik, kes koos oma abikaasaga üritas purustada kirju värvusega kana ebatavalist muna.

Prints-konn

Ühes kuningriigis, ühel maal elas kord prints. Ta oli väga hellitatud ja kasvatamatu.

Kord koputas paleeuksele eideke ja palus vett. Kuid prints ei lasknud teda sisse, vaid irvitas ta üle ja ajas minema.

Eideke koputas uuesti uksele, ja kui pahur prints taas ukse avas, muutus vanake kohemaid kaunitariks.

Prints nägi, et tegemist on võluriga ja hakkas vabandust paluma. Kuid oli juba hilja. Võlur oli taibanud, et printsis ei leidunud headusekübet. Ta ütles: "Ma muudan sind karistuseks konnaks!"

Ja muutiski. Nii juhtub alati, kui jääd vabandamisega hiljaks.

Katja Vassiljeva, 5. klass

Hurraa!

Läheme teatrisse!

Müttaja nõuandeid algajale teatrikülastajale

1. Lavastus pole matemaatika kontrolltöö. Seepärast on soovitatav teatrisse tulla enne etenduse algust, mitte selle lõpus.
2. Neile, kes koolitunnis armastavad ette ütelda, soovitame seda teatris mitte teha. Hamlet teab ise, kas olla või mitte olla.
3. Nõuanne neile vaatajatele, kellele meeldib lobiseda. Istuge kahekümnendasse ritta, mitte lähemale, sest ka näitlejatel on harjumus laval kõnelda - nad segavad teie huvitavat vestlust.
4. Neile, kes ei suuda elada ilma nätsuta. Kui nätsutate teatris oma "Terminaatori" nätsu, püüdke mitte eriti suuri mulle välja ajada. Plaksudes lõhkevad mullid võivad etenduse käiku rikkuda. Näiteks võib Lenski arvata, et kõlas lask, ja ennetähtaegselt maha prantsatada.
5. Kui etendus tundub väga igav olevat, ärge eriti ärrituge - võite ju ka ise midagi ette võtta. Näiteks oma naabrile rõhknaela toolile poetada. Ja siis on etenduse lõpuni lõbu laialt mitte ainult teil, vaid kogu saalil.
6. Kui ostsite vaheajal jäätist, siis püüdke see einelauas ära süüa ja ärge viige seda kaasa rõdule. Sulav jäätis võib mõnele parteris (põrandal) istujale pähe tilkuda, ja ega see pole just igaühele meele järgi. Eriti elatanud isikutele, kel pole soengut.
7. Mõned vaatajad kihutavad kaelamurdva (ja mitte üksnes enda kaela murdva) kiirusega etenduse lõppedes garderoobi. Soovitame teil käituda teisiti: kui tahate oma mütsi esimesena kätte saada, siis võiksite viimast vaatust üldse mitte vaadata, vaid rahulikult riidehoius etenduse lõppu oodata.

Liikumatu koer

Tulin kord koju. Vaatasin: mu koer on jäledas vaikuses kohale tardunud. Noh, mõtlesin, ootan tundi paar, ehk hakkab liigutama. Ootasin tundi paar. Koer ei liiguta, vaikib. Kutsusin arsti. Tuli loomaarst. Vaatas, ei taibanud midagi, tõstis kisa. Ja läks minema. Kutsusin torulukksepa. Torulukksepp tuli. Vaatas koera, tõmbas teda sabast, ei taibanud midagi. Tõstis kisa ja läks minema.

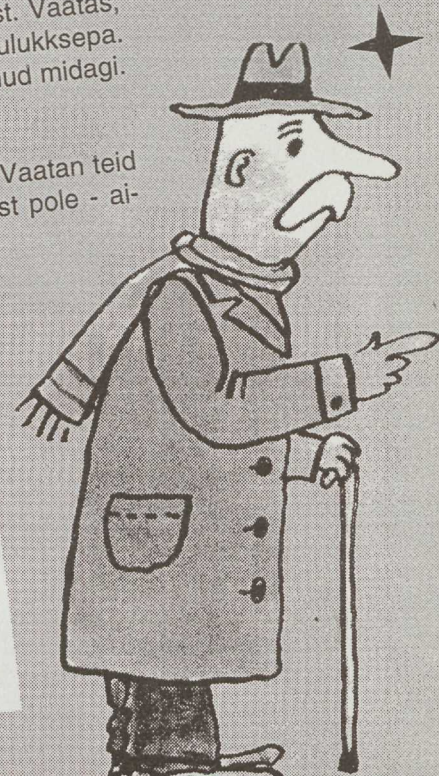
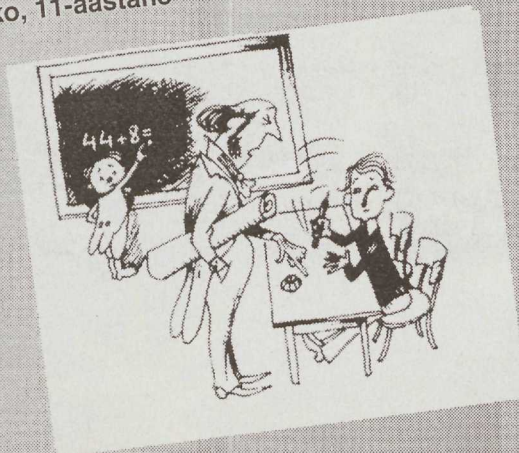
Mina kokkusin ja ütlesin koerale: "Hei, kullake, ärka üles!"

Koer vaatas mind ja hakkas korruga inimeshäälele kõnelema: "Vaatan teid ja imestan! Tulete-lähete, kisate-karjute, aga mingit kasu teist pole - ainult kisa, kära ja korralagedus!"

Nikita Mokijenko, 11-aastane

Oma lõputu toksimisega, Morse, segad sa kaaslaste vastamist!

Kutsika- aabitse,

mille kirjutasid taksike
Barrymore ja ta peremees
Mihhail Jasnov.

Esik

Kingi, saapaid, susse terve jagu...
Küll on nende söömisega tegu!

Hammas

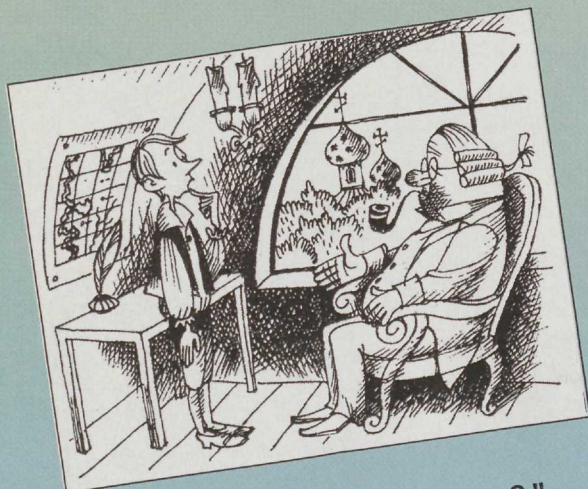
Kui juhtumisi närisin üht sõnastikku head just,
jäi piimahammas lebama kesk ränka raudset
teadust.

Jalutuskäik

Kolm räämas põõsast - ja ongi kõik,
mis kannab nime "jalutuskäik"...

Kõht

Sellele, kes sügab minu kõhtu,
sõbraks olen kasvõi terve õhtu!

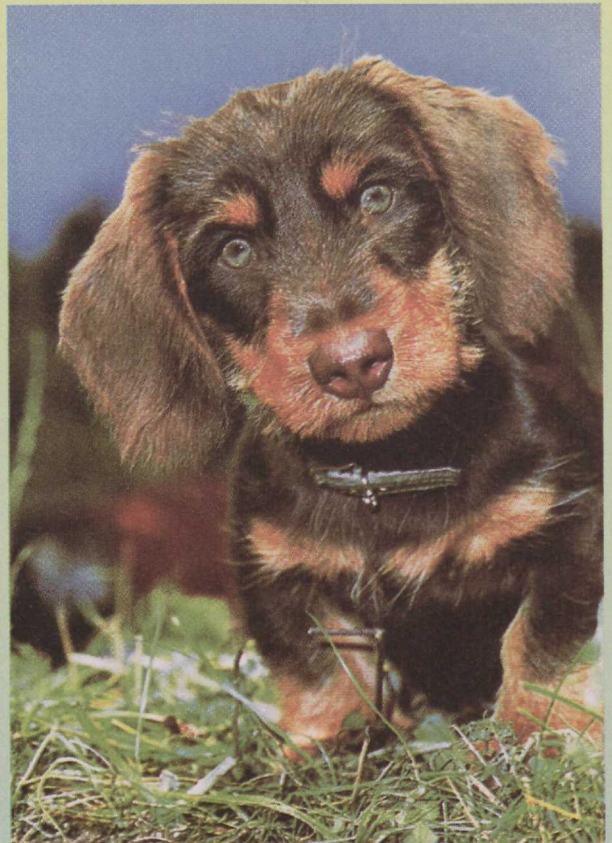
"Noh, Suvorov, kus siis Alpid on?"
"Me pole neid veel õppinud."

Nina definitsioon

Minu ninal on hea lihtne definitsioon:
näoosa, kus ümber on rokane joon.

Sõber külas

Et tubli sõber asjatult ei väriseks,
ma kingin talle oma kirbu - päriseks!

Toidulauluke

Toit, ah toit! Ah, toit - kuis ihkab seda keel
ja meel -
kui hea on roog, mil nimeks "Tahad veel?"

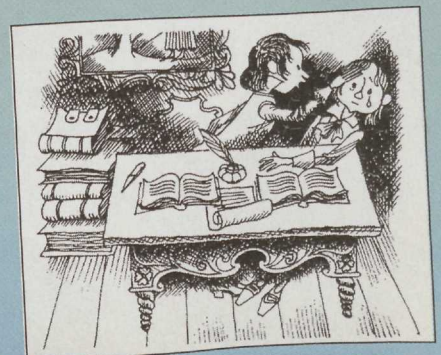
Voodi

Hust! Ei tohi! Seisa, tohopime! -
küll on ikka voodil mitu nime!

Autori loal

tõlkis Leelo Tungal

"Celsius, sul on
palavik!"

KROKODAABLIA ÖÖD JA PÄEVAD Õuduste koobas

Alla ja Roman
Kallas

Järgmisel hommikul seisis kuulus inimsööja von Kraabel peegli ees ja tegi koledaid grimasse. Ta tegi neid kaua, aga mitte ükski neist ei meeldinud talle.

"Ei midagi hirmsat!" ohkas ta lohutamatu. "Ei tule ühtki hirmsat asja pähe ega õudset nägu ette! Olen ma tõesti siis juba nii vana ja väeti?"

Jah, mis seal rääkidagi - vaene Kraabel oli oma nipid ja trikid juba keskajal maha jätnud, ning eks kat-sugu keegi nii pika pausi järel oma sportlikku vormi taastada! Kraabel istus nukralt akna alla, vaatas mööda klaasi veerevaid vihmapiisku ja püüdis kõigest väest meelde tuletada oma kunagisi hiigeltrikke, oma kurikuulsaid kollinippe.

"Kui peidaks enese näiteks majanurga taha ja ootaks Krokki, kui see on turuteel? Ja kus hüppaks siis nurga tagant välja ja kus karjaks siis - AHHAAA!"

Nii ta mõtles, see kurb inimsööja. Tuleb ütelda, et ta oli loomult küllaltki lihtsameelne krokodaabel - nii, nagu kõik teisedki krokodaablid meie planeedil. Ega talle tegelikult eriti need nõiatembud, need manamised, need moondamised ülepea meeldinudki. Inimsöömisest rääkimata, seda polnud ta hakanud ette võtma-gi. Ükskord erialase kirjandusega tutvudes oli ta muutunud vägagi umbusklikuks - kõik need saabastega kassid, võlukübaraga põialpoisid, seitsmepenikoormasapaad ajasid tal pea ringi käima. Tema eelistas lihtsamaid asju, et mitte narri olukorda jääda.

"Aga mis siis, kui läheks õige südaösel Kroki akna alla, tõmbaks valge lina ümber ja hakkaks uluma?" mõtles õnnetu inimsööja nüüd edasi. Aga niipea, kui talle meenus, et ösel on pime ja kole, seda eriti Kroki kurikuulsa lossi ümbruses, vähe sellest, väljas sajab vihma ja pärast tuleb voodilina ka puhtaks pesta, loobus ta sellestki plaanist. Ah seda Krokki, sihuke ta on, pole tema jaoks siin päikese all midagi ilusat ja püha, mõtles von Kraabel

ja jäi ootama - kas kuri tuju tuleb peale või mitte? Ei tulnud kurja tuju, meel läks veel nukramaks. Korra-ks pidas ta koguni plaani, et läheks õige oma targa tütre Kraablinna poole nõu pidama, too oli ikkagi abielus Lohe endaga, aga kuna tütar oli rohkem emasse ja väimees lihtsalt lohe, lõi ta käpaga.

Vihma sadas, vaene von Kraabel hakkas nukralt mööda tuba kõndima. Nii möödus tund, möödus teine. Ja alles siis tuli idee. Von Kraabel tõttas kiiresti laua taha, torkas sule pohlamoosi ja kirjutas vasaku käe ja varesejalgadega järgmise jubeda kirja:

"KuRI VÖLUr KRokk! TÜle hoMMe täPIPeaLt süda...öL sinna LUukeRegA KoOPaSSE, TeaD KÜLI, kuS SEe aSUB! SIlS Sa ALLES näEd!"

Järele mõtelnud, kirjutas von Kraabel alla võõra nime. See kõlas hirmuäratavalt - "Verine Kruuks."

Ning läks lõbusalt ümisedes kirja posti viskama.

Järgmisel õhtul väljus von Kraabel kodunt, suur spordikott üle õla. Ta läks luu-kerekoopasse. Tal tuli

ju kõik korralikult ette valmistada - r i p u t a d a seina nõör, see konservikarpe täis pikkida, endale aga karunahk ümber tõm m a t a . Karunahk oli palju sajan-d e i d rahumeeli kamina ees p u h a n u d , nüüd tuli tal seiklustele vastu minna.

Kui kõik ettevalmis-

tused olid tehtud, puges von Kraabel karunahka. Küll see karuelu on ikka palav ja tüütu, mõtles ta seejuures. Puges nurka peitu ja jäi ootama. Algul oli päris tore, kui see higistamine ära unustada, aga siis läks pimedamaks ja von Kraabel tundis, et tal hakkab igav. Algul igav, seejärel kõhe. Mis teha, elus on juba kord niimoodi, kui sa kedagi

ootad ja teda hirmutada kavatsed. Õigupoolest oleks von Kraabel ise küll tõesti heal meele istunud praegu sõbra juures terrassil ja temaga minevikku meenutanud. Pärast tuli talle täiesti sobimatul hetkel meelde, et siin koopas peaks lamama luukere. Kas inimsööjatel kõlbab luukeresid kartä või mitte, seda von Kraabel kahjuks ei teadnud. Ja üldse, koopas oli liiga vaikne ja liiga pime. Otsekui mingis hauakambris. Kaugelt kostis kumedaid lööke... See oli Musta Lossi tornikell. Inimsööjal hakkas nüüd veelgi kõhedam. Ta mõtles: "Miks me küll kõik asjad nii keeruliseks ajame? Kõike oleks võinud palju lihtsamalt teha, näiteks tühja kotiga vastu kukalt ja kogu lugu, Krok oleks hirmu kätte ära surnud... aga nüüd pean mina ka veel kartma."

Ja siis kostsid koopas rasked sammud. Need lähenesid aeglaselt nagu krokodaabisäatus. Siis kukkus midagi kolinal ja mürinal, samas langes mingi väga karvane ja õudne asi von Kraabli peale ja koopa-seinad pöörasid ennast ringi.

"See on ju päriskaru, kes mind oma sõbraks peab!" mõistis von Kraabel. Ta otsustas oma elu kallilt müüa. Ta hakkas vastu. Ta rabeles, küünistas ja urises. Aga igalt poolt paiskus talle midagi karvast, midagi karulõhnalist, midagi mõmisevat vastu. "Selge. Kogu koobas on karusid täis, muist ei mahu sissegi,"

mõtles von Kraabel, andis alla ja hakkas minestama. Ümberringi kostis kohutavalt kõra, mõirgamist, tatsamist, karukari trügis peale, von Kraabel võttis viimase julguseraasu südamesse, hüppas üles ja lendas koopalaie alla nagu pääsulind, kahju, et seda

keegi ei näinud! Kohe pörkas ta vastu konservikarpide kastanjette, kukkus kohutava plärina saatel alla, tõmbus kerasse ja veeretis ennast nagu juusturatas läbi surmaohtude koopasuu ette. Siis kihutas ta kabuhirmust kiljudes läbi öö kodu poole, irevil hammastega karunahk ümber öla.

Juhtus nii, et keegi ausameelne krokodaabel, kes tervist kalliks pidades sooritas väikest jalutuskäiku, otsekui pühitati keset ööpimedust maapinnalt ja lennutati kaugele-kaugele, otse lossi ette vallikraavi servale. Nii ei saanudki see korralik krokodaabel terve öö magada. Sellest järeldub, et mitte alati pole jalutuskäigud terviseks.

Aga mis puutub inimsööjasse nimega von Kraabel,

siis see vahejuhtum jäi talle igaveseks saladuseks.

Luukerekoopasse ei läinud ta enam kunagi.

Ja üldse eelistas ta edaspidi telerit või maleülesandeid.

(järgneb)

...peab kleiti mitte üksnes kaitsma, vaid ka kaunistama. Õmblemisel vajad küll vist pisut ema või vanema õe abi, kuid riidekulu pole õnneks kuigi suur: 140 - 152-cm pikkuse tüdruku põltele kulub 150 cm laiust siitsi või batisti 1 meeter ja 20 cm batisti rüüsiks. Vajad veel kahte nõopi, veidi niiti, head tuju ja kannatlikkust.

A - põlleosa (63,5 - 70 cm pikk, 65 - 70 cm lai)

B - 2 seosepaela (60 cm pikad, 17 cm laiad, valmilt 8,5 cm laiad)

C - rinnaesine (37 - 42 cm pikkused, valmilt 18,5 - 21 cm lai, 19 - 21 cm pikk)

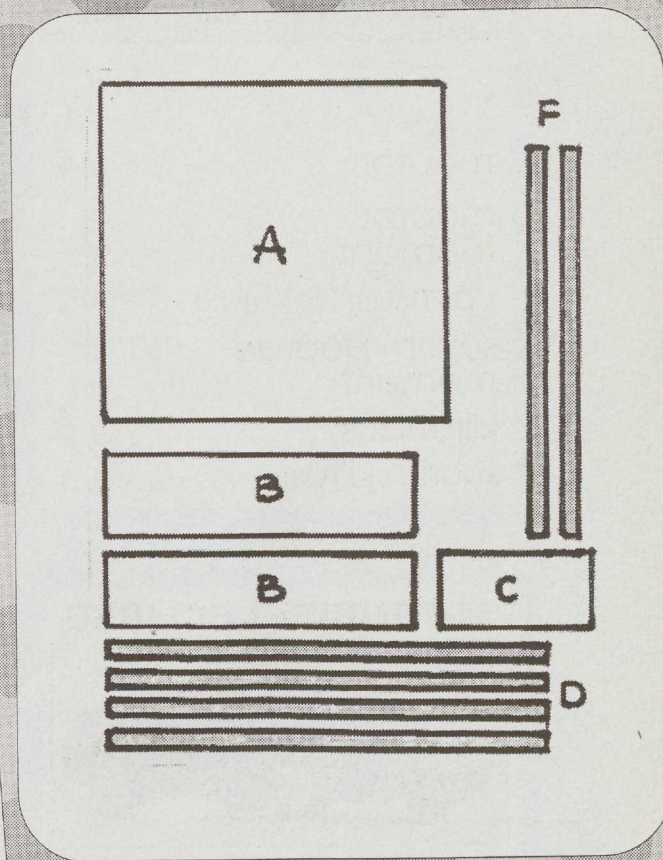
D - traksid (4 tk., igaüks 4 cm laiune, 80 - 85 cm pikkune)

E - 2 rüüsi, millel pikkust 85 - 90 cm, laiust 6,5 - 7 cm

F - seos (vöö, 2 korda 59 - 63 cm pikad, laiust 4 cm)

Kui riiet ja kannatust jätkub, võid ka põlle alläärde meisterdada rüüsi - nii, nagu pildil oleval Kikul. Kas põlle juurde sobib ka kutsa, seda saad teada lk. 29.

Koera- sõbralik

põll

AUTOKAARDID

NB! Kõikidel autokaartidel on antud kiirendus 0 - 100 km/h

HONDA CRX

mootor: R4
 mootori
 töömaht: 1595 cm³
 võimsus: 160 hj (118 kW)
 suurim pöörde- 150 Nm
 moment: 7000 P/min
 kiirendus: 7,9 s
 suurim kiirus: 210 km/h

CITROEN XM Break

mootor: V6
 mootori
 töömaht: 2963 cm³
 võimsus: 167 hj (123kW)
 suurim pöörde- 235 Nm
 moment: 4600 P/min
 kiirendus: 10,9 s
 suurim kiirus: 217 km/h

MITSUBISHI ECLIPSE

mootor: R4
 mootori
 töömaht: 1997 cm³
 võimsus: 150 hj (175 Nm)
 suurim pöörde- 175 Nm
 moment: 5500 P/min
 kiirendus: 9,2 s
 suurim kiirus: 220 km/h

ROVER 800 COUPE

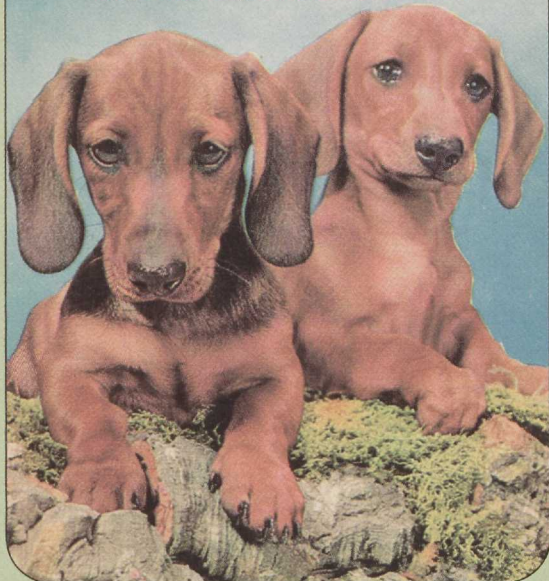
mootor: V6
 mootori
 töömaht: 2675 cm³
 võimsus: 169 hj (124 kW)
 suurim pöörde- 225 Nm
 moment: 4500 p/min
 kiirendus: 9,0 s
 suurim kiirus: 211 km/h

Koerakaardid

Kaardid jagatakse mängijatele. Alustab see, kelle käes on koera-vanasõna esimene pool. Kes leiab oma kaardilt lause teise poole, paneb kaardid maha. Kui lausele leitakse "vale" pool, jäävad kaardid pihku ja keegi alustab uue vanasõnaga. Võidab see, kes saab kõige enne kaartidest lahti. Aga kindlasti on koerakaartidega võimalik ka muudmoodi mängida. Mida sina arvad?

KES KOERA KALLISTAB...

TAKS

**...SELLE ÖUE LOODUS
ÖNNISTAB**

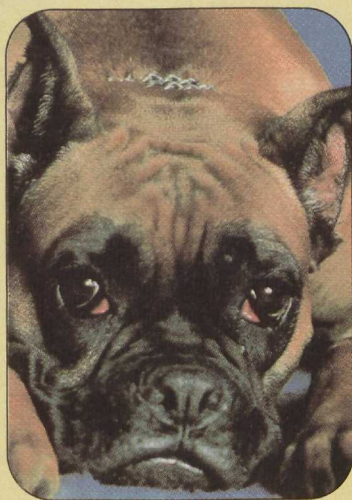

TAKS

Päritolumaa : Saksamaa

Kõrgus : 16-27 cm

Töö : nii uru- kui seltsielu

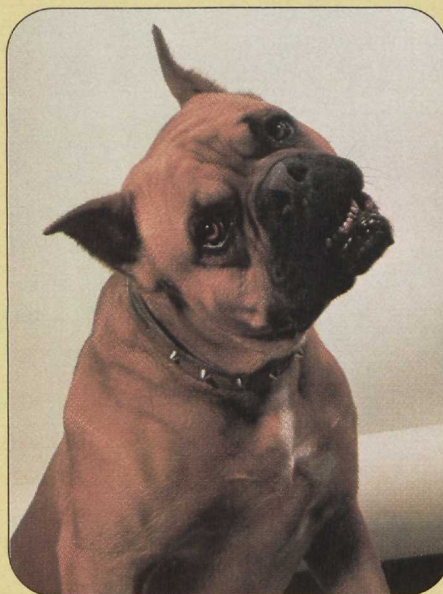
BOKSER

Päritolumaa : Saksamaa

Kõrgus : 57-63 cm

Töö : nii teenistus kui seltsielu

MAGAJAL KOERAL SUUR PEA...

BOKSER

... JOOKSJAL KOERAL LAI SELG.

MAILAAT

Toi ajal olid koerad kassidega abielus ja neile sündisid koerapojad ning kassipojad. Koerapojad olid poisid ja kassipojad olid tüdrukud. Mina räägin ühest perest, kelle nimi oli Hunder. Peres oli täpselt kaks kutsikat ja kaks kiisut. Peale nende olid veel loomulikult isa-koer ja ema-kass. Tüdrukute nimed olid Miisu ja Liisu, poiste nimed aga Nusti ja Kusti. Ühel päeval, kui kogu pere hommikust söi, tirises uksekell ja ema läks avama. Uksel seisis hamstrionu Hagar Hamstro. "Tere," ütles ta, "ma tahtsin teile ainult öelda, et täna algab loomade maila. Mina juhuslikult lähen. Kas tahate kaasa tulla?" "Oj," kilkas ema, "või maila! Me tuleme küll! Ainult enne lõpetame oma hommikusöögi. Kas tahad ka tassi piima, Hagar?" "Jah, meeleldi," kostis hamstrionu.

Pärast hommikusööki panid Miisu ja Liisu selga punase keebi ning Nusti-Kusti panid selga sinise keebi. Siis asusid nad teele. Mailaadal olid kõikvõimalikud õnnerattad ja õnnemängud, jõumängud ja märklaud, kuhu sai püssiga kuuli lasta. Kui sai saja peale, anti peavõit, kui viiekümne peale, siis keskmine auhind. Kolmekümne ja kahekümne peale saanutele anti väiksemad auhinnad. Hunderi pere sai mailaadalt ühe peegli, ühe samovari ja ühe kammi. Hamstrionu jagas veel kõigile lastele (kaasa arvatud Miisu, Liisu, Nusti, Kusti) magusaid kompvekke. Mailaadal oli kõigil väga lõbus ja kõik pidutsesid hilise õhtuni.

Ivo Heinloo,
Järveotsa Keskkooli
IV klassi õpilane

Joonistas Thomas Scheileke

MINU VÄIKE KOERAKE

Mui on väike koerake,
nimi on tal Ellike.
Must ta väike ninake,
must on kuubki tal.

Koer on tore sõber ka,
sest et pole kuri ta.
Temaga saab möllata,
metsas ringi karata.

Mõnikord ta näksab mind,
üldse mitte kõvasti,
sest kui möllad, juhtubki
mõnikord ka niimoodi.

Sõbraks valis minu ta,
sest ta vastu olen hea.
Söödan, joodan, jalutan
ainult mina temaga.

Selline on minu koer.
Milline on sinu koer?
Kindlasti sul hellake
neljajalgne sõbrake!

Linda Rootamm (10)
Tallinna 49. Keskkoolist

LASTE

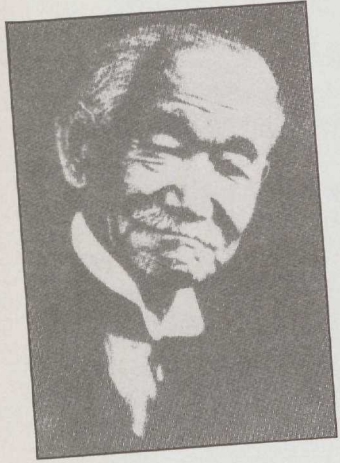

TÖÖID

MEIE KOERAD

Pruntu on meil vana koer. Vahel käib ta kodust ära. Pontu ei tea seda, et Pruntu tema poeg on. Lontu on ka meie koer. Pontu on talle nagu vend. Sellised nad on, need meie koerad!

Peeter Vahtramäe
Kurtna Lasteaed-Algkoolist

Professor J.Kano: "Judo on efektiivseim tee kehalise ja vaimse jõu arendamiseks. Treenides rünnakut ja arendades kaitset, lähenevad täiuslikkusele teie keha ja psüühika: te saavutate selle, et judo vaimne sisu muutub osaks teist endist. Nii võitegi oma isiksusega rikastada oma rahvust ning selle kaudu lisada midagi hinnalist ka kogu inimkonnale. See ongi judo põhieesmärk."

Pildil : 2-aastaselt ei teadnud Eesti piirivalvuri poeg Andres Lutsar veel judost suurt midagi.

Pildil : Jigoro Kano (1860 - 1938) — judo looja, geniaalne jaapani pedagoog, filosoof ja praktik.

柔道 JUDO aabits

Niisiis alustame! Judo-poisid ütlevad: "Hadjime!"

Jaapanist pärit judo on leidnud tunnustuse kogu maailmas. On ju vaimustav seda ala harjutades saada tugevaks, mehiseks, viisakaks ja julgeks! Judoaabitsa järgi õpite selgeks palju võtteid, omandate teadmised ja oskused, kuidas olla väarikas, puhas, abivalmis.

Olete terved ja õnnelikud!

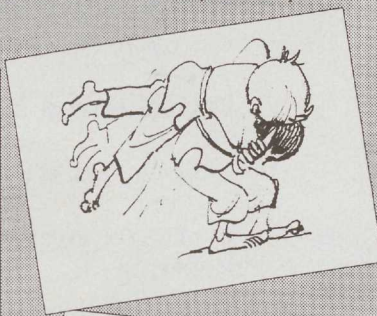
Ja mis veel vahvam: te oskate seda kunsti teistele edasi õpetada!

Te oskate **ENESEKAITSET!**

Vastavalt judoharidusele on teil õigus kanda vööd - kas valget, kollast, oranži, rohelist, sinist, pruuni või musta.

Judo õppimisel on meile abiks EDGAR VALTERI joonistused.

Jaapanikeelsed oskussõnad tunduvad algul küll rasketena, kuid küll nad varsti pähe jäävad!

MATE - STOP
YOSHI - jätkake!
GURUMA - RATAS
SORE MADE - LÖPP

(Järgneb.)

HEAL KOERAL MITU NIME, MINUL EI ÜHTEGI!

Kui me emme kaisus tukkusime, seisid kodakondsed ümber ja muudkui miilustasid - Kutsik-Vutsik, Äntu-Päntu, Lontu-Pontu... Aga mulle niisugused nimed ei meeldi!

Tulge, lapsed, appi!

Emad-isad, onud-tädid, vanaemad-vanaisad, naabrid ja üleaedseid ka.

Leidke minusugusele ilusale parajalt paksule, aga muidu tublile koerapoisile paslik nimi!

Kindlasti põhjendage oma arvamust! Siis on mul kergem valida.

Võitjale annan postkaardid oma suguvendadest.

KUULDUD LUGUSID

"Ma lihtsalt ei mõista," arutles tallihir, "kuidas nii suur ja tugev loom nagu hobune laseb ennast inimesel tagant sundida. Sul on küllalt jõudu, et vastu hakata..."

"Sul on õigus," nõustus hobune, "aga igaühel meist on mingi väike nõrkus..."

"Vaata mind!" praalis hiir. "Olen küll väike, aga ei karda isegi sind!"

"Sinu vaprus on tõesti imetlust vääriv," noogutas hobune.

Sel hetkel näugus kass. Vups! oli hiir kaerakotti kadunud.

*

Ukse kell helises.

"Te lubasite oma koera leidjale väärilist tasu."

Seda muidugi. Kas te leidsite ta üles?"

"Lähem kohe otsima, kui annate pisut kondiraha..."

*

Naabrinaine tõi endale Kadaka turult kutsika. Kui talt küsiti, mis see nali ka maksma läks, vastas ta:

"Päris palju: esiku vaiba ja toatäie tapeeti!"

VANARAHVAS TEAB!

o Koer liputab saba nii kaua kui kondi kätte saab.
o Koer läheb kosja vinta-vänta, koer tuleb koju vutt-vutt-vutt.

o Koera tuntakse karvast, hunti hambast.

o Koer magab heinte peal - ei söö ise ega lase ka teisel süüa.

o Koer vaatab metsa poole, hunt kodu poole.

KIRKE pilt

Suksud teevad traavi

Kui juhtusid nägema meie suksude võistlusi, siis ei jäänud sul kindlasti märkamata, et

- ligu nina oli päral enne Aagu nina
- Rosin jäi Väikesest kolm kohta maha
- Udupea ratsanik nägi eespool viit traavivat suksut
- Väike jõudis Kõrviku ja Ristiku vahele
- Klaara oli ligust kolm kohta eespool
- Kiuslik Kõrvik näksas enne teda finišisse jõudnut sabast

Kes oli esimene, kes viimane?

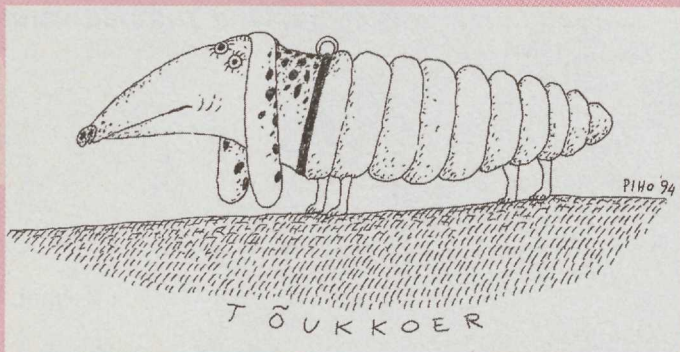
Kas oskad kõiki suksusid järjestada?

Kutsikate küsimus

Nüüd hakkame kutsikaid kantseldama. Meile on teada, et

- mitte üht kutsikat, kes jahib kasse, pole võimatu õpetada;
- mitte üks kutsikas, kellel pole musta nina, ei mängi palli;
- kutsikad, kellel on lontis kõrvad, armastavad kasse jahtida;
- ükski kutsikas, keda on võimalik õpetada, ei ole klähvija;
- ühelgi kutsikal pole musta nina, kui tal pole lontis kõrvu.

Mida võid nüüd järeldada selle kutsikate pesakonna kohta, kes armastab palli mängida? (Järeldusi peaksid saama 5.)

JUSS PIHO joonistus

LABRADORI KOER ANETA

Arvan, et labradori koerad on pärit Labradori poolsaarelt, kus nad aitasid kaluritel võrke veest välja tuua. Neil on tihe aluskarv, seepärast ei karda nad külma, ja lühikese karva pärast ei pea neid ka pügama. Labradori koertel on lontis kõrvad. Neid koeri on musti, pruune ja kollaseid.

Minu koer on must ja ta nimi on Aneta. Ta pidavat olema kuulsa sugupuuga puhast tõugu koer. Sain ta kahe aasta eest sünnipäevaks. Siis oli ta pisike ja nuttis palju.

Aneta sööb hea meelega kala. Õieti on ta kala järele lausa maias: ta sööb räime, kilu ja ogalikku, kui sel on ogad välja võetud.

Labradori koerad on väga sõbralikud ja seepärast nad valvekoerteks ei kõlba. Aneta on treenitud pimedada juhtkoeraks. Ta on väga tark ja võtab kiiresti õppust. Kui ma kooli lähen, siis panen talle erilised rakmed rinna ümber, ja sellest hetkest kuulab ta ainult minu sõna - siis on terve koerte maailm tema jaoks null. Rakmete küljes on käepide, millest ma vasaku käega kinni hoian. Käepidemest tunnen kohe, kuhu Aneta läheb. Ta ei lase mul kivide otsa komistada ega veeloiku astuda, neist on teda õpetatud ringiga möö-

duma.

Tavaliselt sõidan oma korruselt alla liftiga, aga kui lähaksin Anetaga trepist alla, siis ta ei torma: jääb esimese trepiastme juures seisma, ja kui olen kepiga ära katsunud, mis ees on, ütlen talle: "Edasi!" Alles siis hakkab ta pikkamisi minema. Kooliteed teab ta

väga hästi. Tänaval on mõni koht koerale väga raske - eriti Keskaigla juures, kust võib plangu tagant ootamatult auto tulla. Kord pidi üks auto Anetal üle käpade sõitma, aga ema päästis ta ära. Ema käib alati meiega kaasas, ainult mõni meeter tagapool, sest treener ei luba meil Anetaga veel päris üksi käia.

Aneta saab kõigest aru. Ta armastab aknast järele vaadata sellele, kes meie perest parajasti välja läheb. Kui ta seda vahel ei saa, siis hakkab ta nutma. Ta on sõbralik nii inimeste kui loomade vastu. Ükskord tormas Anetale kuri hundikoer kallale ja näksas teda kaelast, siis Aneta kiljus ja oli kaks päeva väga õnnetu. Väiksenä oli ta õnnetu siis, kui pidi üksi olema. Siis näris ta kurbusest asju, eriti prillitoose, kingakandu ja papist kraadiklaasitoru ning tegi loike põrandale...

Aneta armastab väga meres käia. Jalutasime kord oktoobris Pirital mere ääres, Aneta kargas seal kohe vette ja hakkas kalu otsima - eks vanast harjumusest. Arvasime, et ta külmetab, aga talle see hoopis meeldis, ja kui ta kaugele tahtis ujuda, pidime ta ära kutsuma. Anetal on väga tihe karv, seepärast ta ei külmetanudki!

Tegime Anetast pilti, aga ta on musta värvi - ema ütles, et ega ta pildi peal välja paista, ainult silmad helendavad. Ja et pilti teha, selleks tuleks ka kollane labrador muretseda. Aga kui Anetal ükskord kutsikad tulevad, siis jätame küll teise koera veel, et Anetal seltsim oleks!

Ühe koera mälestused

Katkend pikemast jutustusest.

MARTHA ROTH

Ühel päeval tuli vastasmaja perenaine maaomaniku-prouale kaebama, et mis uued üürikuud need on, koer vahib päevad läbi aknal, ja otse tema aknasse. Temale see sugugi ei meeldivat.

No kas pole hull - esiteks pole mul moodigi aknast sisse piiluda. Teiseks pole ma mõni lõvi või panter, kellest võiks karta, et kargab pikka hüpet tehes tema aknast sisse! Kolmandaks pole ma oma näoga seni veel kedagi hirmutanud. Olen enda teada päris ilusa, viisaka välimusega ja kena näoga. Kas ei või siis niisugune asi isegi koera välja vihastada? Meie taat ütles, et ega meie koeralegi meeldi, kui vastasmaja perenaine meie aknast sisse vahib - kust ta muidu teab, mis meie aknal sünnib!

Varsti aga kolisime jälle, ja seekord jäime pikemaks ajaks peatuma. Maaomanikeks oleme nüüd ise, ega ole vaja kuulata kellegi nurinat-pirinat koera pärast. Ketil otsas olen aga ikkagi, sest selles linnas on niisugune seadus, et koerad ei tohi vabalt ringi liikuda. Välja arvatud muidugi need korrad, kui mind linnast välja mõne metsa äärde jooksutama viiakse. Siis lasen küll tiir-tiiru peale, nii palju kui jaksan, sest ega seda lõbu tihti anta - ei olevat aega. Mõne korra olen ka kogemata kombel keti otsast lippama saanud. Noh, siis lasen kogu linna risti-põiki läbi! Ajan linnale mitu tiiru peale. Vahel lõõn ka mõned lahingud maha. Aga ainult siis, kui just mõne riinorijaga kokku juhtun. Argpüks ma ei ole, tagasi ei pörka, olgu siis vastane suur või

väike. Vahel lõpeb võitlus k ü l l

lүүasaamisega - siis pööran kohe koju. Paaril korral olen koju tulnud nagu haavatud sõjamees - siit-sealt rebitud, verine ja katkine. Ükskord oli asi isegi nii kaugel, et memm pidi mu arsti juurde viima. Üks hullu näoga bulldog lõi hambad kinni otse mu silmalaugu, silm läks paiste veel enne, kui koju jõudsin, ja valutab mis hirmus. Küll pandi lau peale kompressid ja jääkotte, aga ei aidanud. Silmamuna läks ikka suuremaks ja valu kangemaks. Lasksin päris suure häälega nuttu. Siis sõidutatigi mind arsti juurde. Seejärel olin paar päeva koerte kliinikus, enne kui silm hakkas veidi

silma moodi minema. Arstionu ütles, et oleksin võinud päris pimedaks jääda. Vaat sulle siis veel vabalt ringilaskmist! Arstiabi maksis teistele kena kopika, ja ise olin veel poolpime kah! Hea veel, et koerapüüdjate kätte ei sattunud.

Jah, niisugused mehed on meie linnas ka - saavad kaks dollarit koera pealt ja on väga nobedad püüdma. Löövad sulle võrgu pähe nagu liblikapüüdjad, ja oledki autos, ilma et aega oleks protestida. Olen oma silmaga pealt

PUMI

näinud, kuidas ühel pulmapeol kõik pulmalised kinni viidi. Pean tänama oma kiireid jalgu, et seekord pääsesin. Vihmase ilmaga tehakse vahel uks lahti ja öeldakse, et Niki, mine õue. Mina tean küll, mis see "õue" tähendab, aga tean ka, et see on rohkem narritamine. Ega ma loll ole, et lähen ennast märjaks tegema! Vihmaga lähen välja ainult siis, kui tõesti väga tarvis on. Kuiva ilmaga minuga niisugust nalja ei tehta. Siis oleksin väljas nagu välg, ja kui veel järele hüütakse, et pea kinni, kuhu sa lähed, siis lisan auru juurde, et kuulmis- ja nägemispiirkonnast ruttu välja saaksin.

Muide, olen ketis lõuna pool maja otsas. Kett on kaunis pikk ja ulatub mõlemalt poolt üle maja nurga. Näen kõiki mööduvaid koeri, inimesi ja kasse. Kassid - jah, nendega olen kõvasti sõjajalal. Neid on ümbruses ka kaunis palju. Kõige rohkem vihastab mind oma juhmi käitumisega üks suur häbematu näoga tahmakarva lorusk. See hõljutab oma tahmunud keret meie ja naabri vahealal. Just nagu oleks ta mõni köietantsija! Mis minul hinge kõige rohkem täis ajab, on see, et ta mitte vurrutsagi ei liiguta, kui püüan talle väga ägeda haukumisega selgitada, et ega see vaheaed pole mõni tsirkuseareen, ja meie lihtsalt ei taha, et meie aia peal käiakse. Siis istub ta kohe nagu kiuste aiapostile, laseb sabaga vints ja vonts vastu posti külgi ning läheb ise ahastava pilgu taeva poole, et oh taevataat, miks sa küll oled maailma loonud niisuguseid arusaamatuid loomi, nagu neid siin koerteks nimetatakse - midagi head nad peale inetu hääle ei tee. Oo jaa, just seda ta mõtleb! Siis võtab ta sellise poosi, nagu kavatseks sinna posti otsa elama jääda. Seal ta siis ennast peseb pealaest jalatallani, ajab nurruga

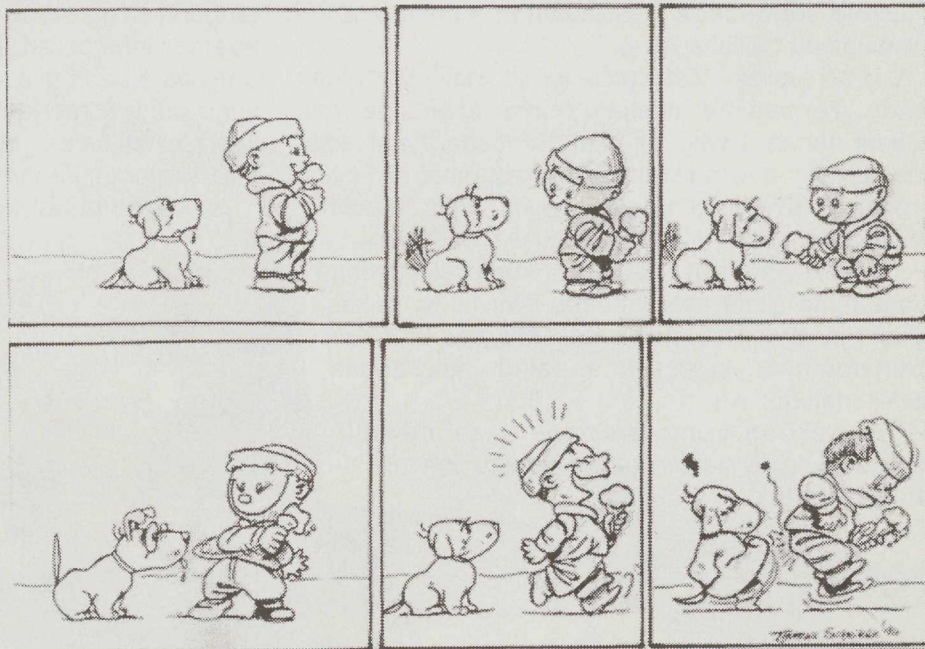
tukub, nagu oleks kodus oma voodis. Kui viimaks heaks arvab, ajab ta selja looka, sirutab ja seab end pikkamisi minekule. Ikka piki aeda! Tagumine kehaosa teeb koos sabaga niisuguseid väänakuid ja käänakuid, et võtab südame iiveldama, pähh! Niisugune ülbe vana lorusk! Siin on teisigi veel küllalt, aga ükski ei käitu nii ülbel. Kui ikka kõvasti haugatad, vaatab vilksti, et mis lahti on - ah, et võõra maa peale on satunud, vabandust! - ja kaob. Naabri aias on ka kaks kollast kassipoega samuti nõõri otsas kui minagi. Mõh, kassid kõies! Kes seda enne on näinud! Nemad mind suuremat ei ärrita. Lõppude lõpuks on nad ka naabrid, ja naabritega ei ole ilus tüli norida. Siis on aias veel igasuguseid linde ja paar oravat, nii et ega igavust ei olegi.

Muide, mul on ka oma ülesanded ja kohustused. Nii et mu elu polegi ainult lõbutsemine. Meil on nimelt aias mõned virsikupuud, ja kui viljad on valmis, pannakse mind oma ketiga mõne puutüve külge nii-öelda valvuriks, et mööduvad poisid puid tühjaks ei teeks. Kui siis keegi lähedale tuleb, teen kõva häält, ja poisid kaovad. Ühel päeval juhtus aga paha lugu, sest kolm kanget poissi olid kokku leppinud, et maksu mis maksab, virsikuid peab saama - et mis see väike koeraräbal ikka teeb.

Nagu alati panin suure häälega haukuma. Poisid tõmbusid nõksu tagasi. Üks juigem tuli siiski

ajast sees, et laug lõhki pakatas, aga kole valu pures kogu pead. Memm oli jälle kompresside ja plaastritega ametis, kuni varsti paranessin. Ise pidasin plaani, et kui seda poissi veel kord kohtan, ei siis ta pükstest ega säärtest palju järele jää. Lootsin, et küll saatus meid ikka kokku viib.

Ja nädalapäevad hiljem seisabki sama sell meie väraval. Ja ega ta sellega lepi - keerab väravast sissegi, ja - minu juurde! Lõõn jalad harki, ajan turja püsti, võtan kaitseseisundi, et vaatame, mis teeb!... Ja näe - ei teegi midagi! Võtab paberkotist ilusa suure kondi ja viskab otse minu ette. Näe imet! Kont mis kont - lõhnab nii hästi, et pean tahtmatult

Thomas Scheileke pilt

LÜHIKARVALINE SAKSA LINNUKOER

õige lähedale ja ähvardas mind kepiga. Kui siis hirmsa raginaga kepiotsast kinni sain, sikutas poiss kepi tagasi ja virutas mulle otse silma pihta, nii et sädemed lendasid. Haige silma peale! Siis polnud mu valul ega vihale enam piiri. Poistekari pani küll ilma virsikute putku, aga mina jäin verise silmaga puu alla istuma. Oh, päris lõhki löi silma! Ei tea, kas oli pragu veel vanast

hambad sisse lööma, ega toidu peale saa vihane olla! Aga teda silmist ma ei lase - arvan, et sel asjal on küll konks sees. Keppi tal küll kaasas pole, ja endal on armas kena nägu ees. Ütleb: "Kahju, Niki, lõin su silma katki - aga lepime ära! Tõin sulle konti... Ja tead, lõin oma ilusa kepi su pähe puruks, nüüd pole enam keppi ega midagi..." Tõesti, endal on tal pisarad silmas! Ma ei saa küll aru, kas see silmavesi tuli minu silma pärast või on tal oma kepi kahju.

Aga noh, hale mul temast hakkas - ega minugi süda kivis ole. Temal ka kahjud sees - lõi oma ilusa kepi katki, tõi konti ja lubas veel teinekordki tuua. Olgu siis minugi pärast, mis siis ikka -

silmluba peaaegu terve ka. Leppisimegi ära. Sellest ajast peale jääme päris headeks sõpradeks.

Et Austraalias elava eestlasest autori Martha Rothi käsikirjal on piltki juures, siis võib arvata, et küllap Niki haukus talle ette tõestisündinud koeralugusid.

KUTSAKAARDID

See oli ammu, väga ammu. Kogusime naabritüdrukuga kompvekipabereid ning uhkeldasime isekeskis, kummal on rohkem ja ilusamaid.

Oli suveaeg. Panime kirevad paberid aknalauale, silusime sõrmedega ja arutasime, kuidas üks või teine kompu maitses.

Äkki tuli tuuleil - tõstis meie töö ja vaeva liblikatena lendu. Tormasime tulistjalu hoovi, et päästa, mis päästa annab. Liiatigi oli meil niisugune majahoidja, kes ei sallinud ainsatki paberitükikest oma valdustes. Ammugi siis veel kompvekipabereid, mida ta põlastas kogu hingest ja nimetas laiskuse mõõdupuuks.

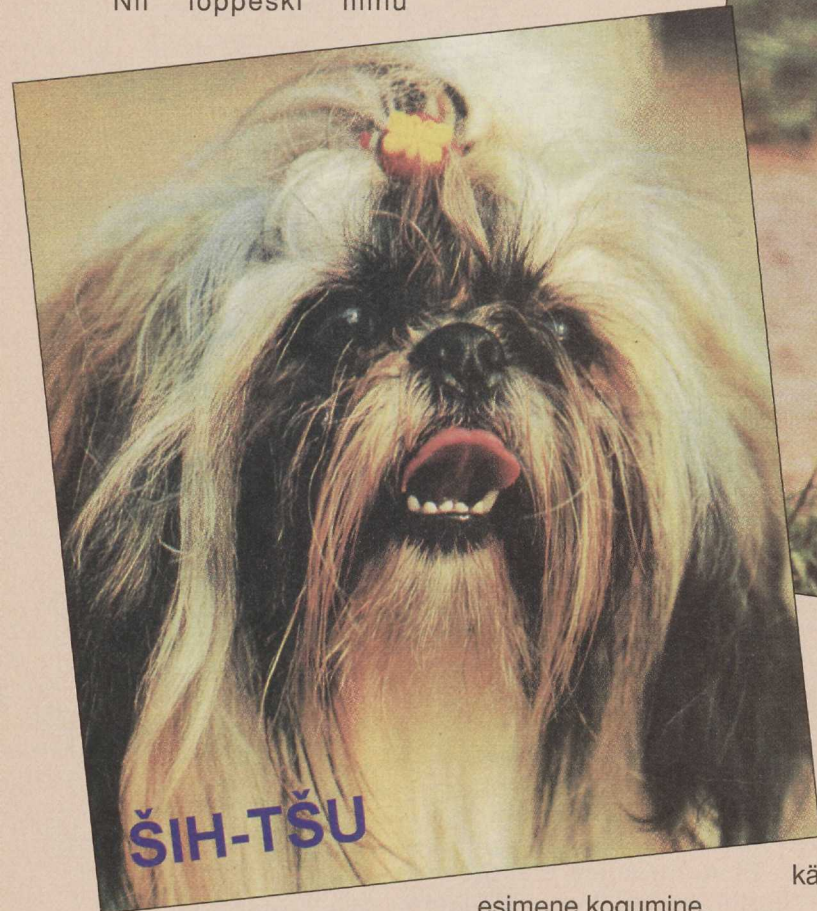
Juhtus keegi meist üheaegselt kompvekipaberiga maas tema silma alla sattuma, läks tal kohe käsi pikaks ja nimetissõrm osatas: "Mis see on? Kas küünarpuu kõhus, et selg ei paindu ning ei saa üles korjatud..."

Kümmekond kompvekipaberit saime küll kätte, aga ülejäänud olid kadunud nagu tina tuhka. Nii lõppeski minu

ennast meenutama mõne kiirkullerist sõnumitooja - koera-pildiga. Ja mulle endalegi üllatuseks oli tõsiasi, et talletasin hoolikalt kõik koerakaardid.

Kui neid pilte juba tubli karbitäis oli, rühmitasin need tõugude järgi: teenistuskoad, meil vähem levinud koerad, jahikoerad, dekoratiivkoerad, linnukoerad, urukoerad... Ent minu tuttavad lapsed leidsid veel ühe väga omapärase jaotuse: ilusad koerad, väga paid koerad, natuke pahad koerad, naljakad koerad...

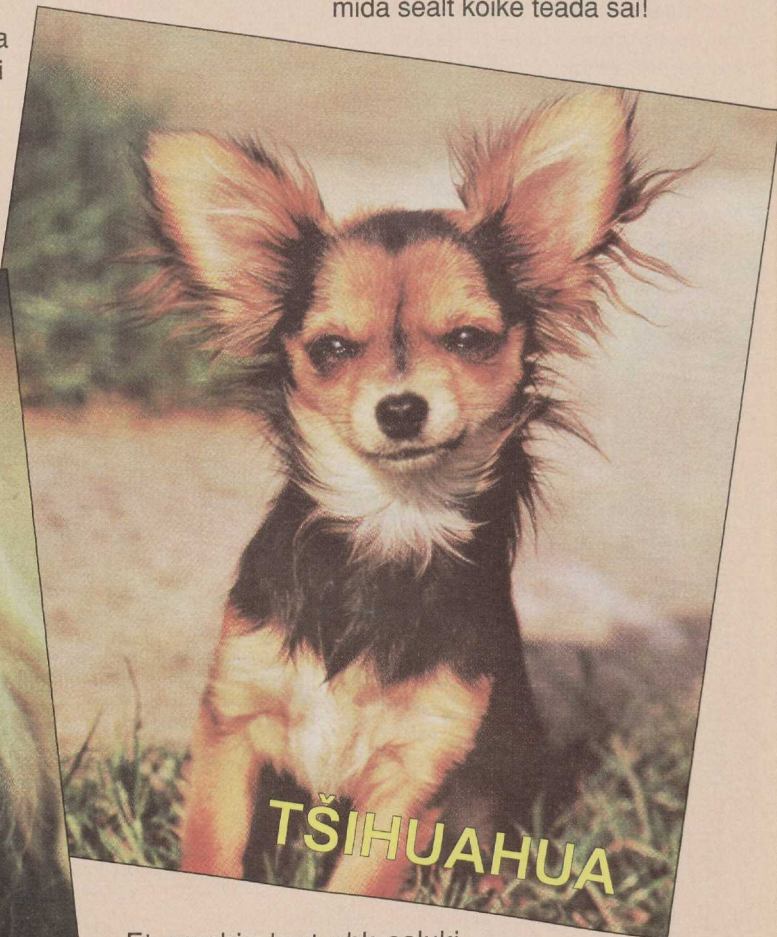
Et äratundmisrõõm suurem oleks, tuli mõne kutsakaardi puhul appi võtta targad raamatud. Ja mida sealt kõike teada sai!

ŠIH-TŠU

esimene kogumine.

Aastaid hiljem sain sünnipäevakaardi, kus lustlik koerapesakond soovis õnne ja tervist. Sõbrad ja tuttavadki, kes teadsid minu koeralembust, hakkasid

TŠIHUAHUA

Et araabia hurt ehk saluki on puhtuse suhtes väga nõudlik: ta ei söö ega joo kunagi räpasest nõust ning võiks olla eeskujuks nii mõnelegi lohakale inimesele. Eskimode polaarkoertel saabastatakse noorpõlves jalad, et nad kõvakskülmunud lumel ei libiseks ega käpakesi ei vigastaks.

Puudlite pilte vaadates pean ikka ja jälle mõtlema sellele, kuidas inimene on ära kasutanud koera taipu tsirkuses, ent ka mitmesugustes kahjulikes ettevõtmistes, näit. salakaubaveos. (Pügatud kehaosa ümber mässitud salakaup - pitsid, keelatud kirjandus jms. - varjati lihtsalt "kunstkasukaga".)

Koerte mõttetarku nägusid uurides kujutlen, kuidas nad ühes või teises olukorras võiksid käituda.

Ungari karjakoerad - pumi ja puli - on väärikad isendid. Nemad jagavad kahejalgsed omadeks ja võõrasteks. Viimastel ei ole nende valve alla antud lambakarja juurde asja. Seevastu otsekui villatopsust tehtud malta koeral ei näi ainsatki ametit olevat. Küllap seepärast ta passibki päev läbi, mida pererahvas teeb.

Naljakate koerte hulka kuulub kindlasti sealyham terjer, kelle kahte "nelinurka" ühendab kael. Rebased ja mägrad on muidugi naljast kaugel, kui ta nende urgudesse tungib.

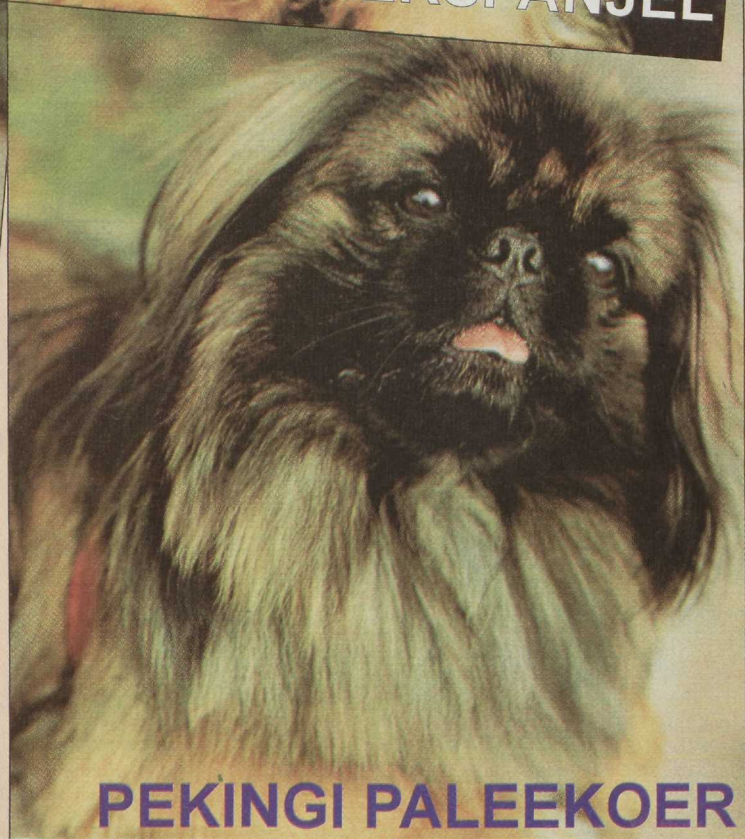
Tšihuahua on aga maailma väiksemaid

rakalendreid, väljalõikeid, kuulnud lugusid ning nalju enda ja tuttavate koertest, ei karda ma kunagi igavust. Pruugib vaid tõsta kolleksioon lauale ning aeg kaob lennates.

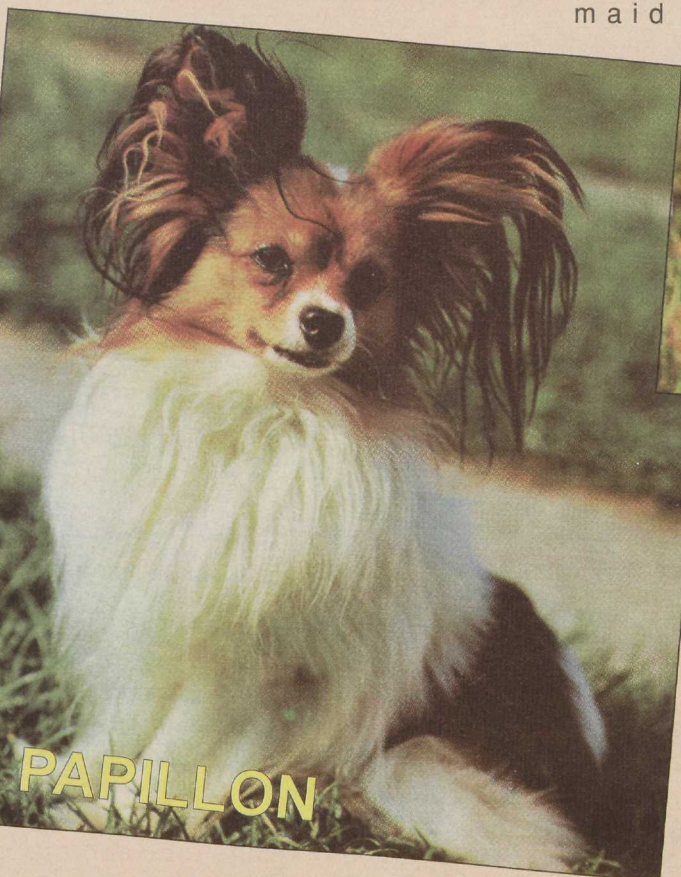
Ello Leesment

AMEERIKA
KOKERSPANJEL

PEKINGI PALEEKOER

PAPILLON

koeri. Tema esivanemad olid tuttavad juba Mehhiko põlisasukatele - asteekidele - enne hispaanlaste tulekut Ameerika mandrile.

Olen kogunud ajakirjandusest ka kilde koerte ametitest. Soomes, näiteks, sai maagiotsijana tuntuks lambakoer Lari. Rudd Weatherwax, kes ostis endale 5 dollari eest koera, kasvatas neljajalgsest kaaslasest maailmakuulsa filmitähe Lassie.

Nüüd, kus minu kogus on sadasid postkaarte, koe-

Murtud südamega hobune

Võidusõiduhobune nimega Jayo toodi Argentiinas asuvasse La Plata farmi kaks aastat tagasi. Hobuse ostis Demetrio Ortega oma 21-aastasele tütrele Luciale, kes äsja oli saanud kätte jockey tunnistuse. Isa kingitus aga sai tütrele saatuslikuks.

Lucia ja Jayo olid peagi lahutamatud. Lucia veetis oma lemmiku seltsis kõik vabad hetked, ise söötis ja kammis looma. Treeningsõidud olid mõlemale lausa lustipidu.

"Kui Lucia varahommikul talli astus, tervitas Jayo teda rõõmsa ja kärsitu hirnumisega," pajatab Demetrio nukralt. "Hobune ei tahtnud temata sammutugi astuda. Ma ei tea, millest unistavad teised tüdrukud, aga minu tütar sonis pisikesest peale aina hobustest ja traavivõistlustest. Ja ta ju sai, mida tahtis. Ta treenis Jayot kaks aastat ning traavivõistlustelt tuli selle ajaga kaheksa võitu. Iga jockey võib kade olla. Hobune mõistis Luciat mitte ainult sõnast, vaid ka pilgust."

Nagu seda tihti juhtub, põhjustas õnnetuse pime juhus. Kord traavis Jayo rajal tõkke poole, et sellest üle hüpata. Äkki jooksis talle ette teine hobune. Jayo komistas, Lucia lendas sadulast välja. Siis kaotas ka hobune tasakaalu ja kukkus külili neiule otsa.

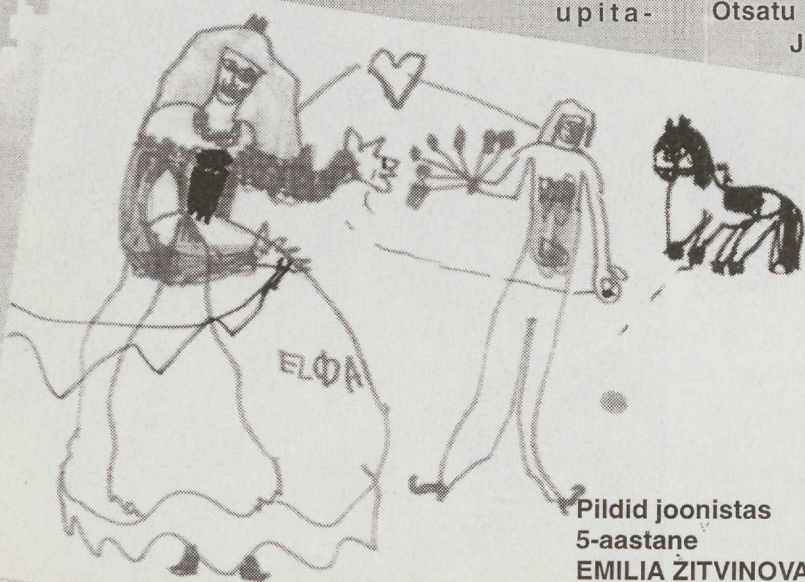
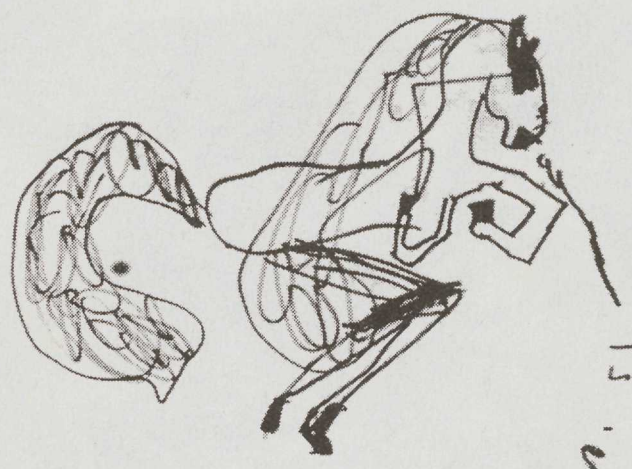
Jayo kargas minu silme all

jalule ja katsus Luciat püsti
upita-

kohta liiga tundeline."

Otsatu mure tappis hobuses isu elada ja võita. Jayo lakkas söömast, ei lasknud endale ligi

ühtegi jockeyd. Lõpuks langes ta täielikku apaatiasse. Mitte keegi ei suutnud teda tallist välja viia. Treeninguist polnud mõtet rääkidagi. Demetrio Ortega kutsus välja loomaarstid, aga ka nemad ei osanud kannatava hobusega midagi ette võtta. Jayo elutukse kustus iga päevaga. Päästa teda ei õnnestunud...

Pildid joonistas
5-aastane
EMILIA ŽITVINOVA
Viimsist

Mihael Agora
Tõlge: Jüri Pärni

ÜLLE MEISTER JOONISTAB HOBUST

VÄIKE HOBUNE

Väike hobune hirus aasal.
Poiss tahtis minna temaga kaasa.
Siis hüppas ta hobuse selga,
tuulekiirusel koplisse lendas.

Hobune rõõmsalt aasal jalutas,
poiss teda enda kõrval talutas.
Hobune rõõmsalt kepsu löi
ja poisi huulile laulu tõi.

Martin Peegel,
Loo Keskkooli V a klass

MINU UNISTUSTE PONI

Minu maja ees kasvab
ilus lopsakas haljendav rohi.
Iga pühapäev sööb seal rohtu
minu unistuste poni.

Hommikul vaatan aknast välja ma,
ja nagu alati sööb rohtu ta.

Ei julge välja minna ma,
sest tean, et ära jookseb ta.
Las ta parem seal rohtu sööb
ja haljendaval murul kepsu lööb!

Niina Keks,Loo Keskkooli Va klass.

evtv kanalil
esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18.05

Londonis, kõrvalisel nurgal
asub postkast, mis on pesaks
kõige osavamale närilisele,
kes eales agendina töötanud
Briti Salateenistuse ridades.

evtv

the
Fresh
Channel

KOERAVÕTJA KÜSIMUSTIK

MATTEL

Mattel Toys

Kas igatsed juba pikemat aega endale koera? Aga kas oled mõelnud sellelegi, kas KOER sind endale peremeheks soovib? Küsimustele ausalt (sohki tegemata!) vastates võid välja selgitada, kas koer end sinu perekonnas ka hästi tunneks. Igale õigele vastusele tõmba kriips alla.

1. Kas kogu su pere on koera võtmisega nõus? Naabrid niisamuti?

Jah - 2 sabaliputust, ei - 1 sabaliputus

2. Koeraga peab iga päev vähemalt kaks tundi tegelema. Kas sul on nii palju aega?

Jah - 2 sabaliputust, ei - 1 sabaliputus

3. Kõikjale koera kaasa võtta ei saa. Kas tunned kedagi, kes sinu äraolekul koera eest hoolitseks?

Jah - 2, ei - 1.

4. Kauemaks kui neljaks tunniks ei tohiks koera üksi jätta. Kas teie perest on keegi pidevalt kodus?

Jah - 2, ei - 1.

5. Nii väike kui suur koer vajab majas või korteris oma kohta. Kas su kodu on piisavalt suur?

Jah - 2, ei - 1.

6. Toit, loomaarst, mõnel pool ka koeramaks - kõik see võib üsna kalliks minna. Kas su pere jaksab selliseid kulutusi kanda?

Jah - 2, ei - 1.

7. Kutsikatel läheb mõnikord mitu kuud, enne kui nad hakkavad puhtust pidama. Kas kutsika järelt koristamine ajab sul südame pahaks?

Jah - 1, ei - 2 sabaliputust.

8. Koer peab vähemalt kolm korda päevas väljas käima. Kas viitsiksid temaga aasta ringi väljas käia - ka koerailmaga?

Jah - 2, ei - 1 sabaliputus.

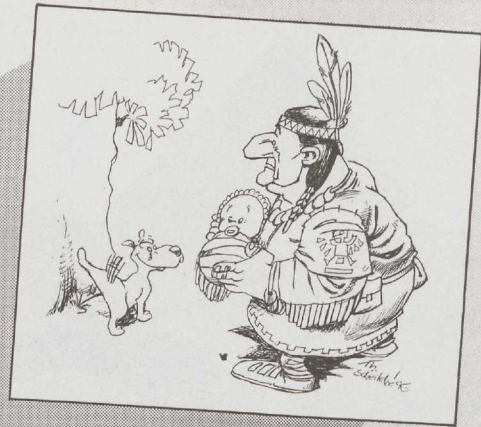
Loe nüüd sabaliputused kokku.

Rohkem kui 12 sabaliputust tähendab, et iga koer tunneks end sinu juures nagu kuninga kass.

Vähem kui 12 sabaliputust kokku saades võiksid esialgu katsetada mõne vähem hoolitsust vajava koduloomaga, näiteks hamstri või meriseaga.

Vapral indiaani sõjamehel tekkis äkki huvitav mõte. Ta võttis mõtte kaasa ning läks pealiku juurde: "Oo, tark pealik, ma tahaksin teada, kuidas sa küll nii nutikas oled: kõigile meie suguharu lastele oled sa alati pannud kõige õigemad nimed, mida võib ette kujutada. Kust sa tead, missugune nimi vastsündinule sobib?"

"Oo vapper sõjamees, minu kunst on lihtne," vastas tark pealik. "Kui astun vastsündinud beebi juurde vigvamis, heidan alati pilgu ümbruskonnale. Kui taevas ujub kerge pilveke, siis saab lapski nime Ujuv Pilveke, kui aga on äike-seilm, siis annan beebile nimeks Raksuv Kõu. Aga miks sa seda küsid, oo Jalga Tõstev Koer?"

Pildi joonistas
Thomas
Scheileke

Hobune oma koeraga saabus hotelli, tellis endale kahetoalise numbriga, andis kohvrid pakikandja kätte ning hakkas hotellitrepist üles minema, kui uksehoidja teda äkki peatas: "Pidage, pidage! Koertega on meil keelatud hotellituppa minna!"

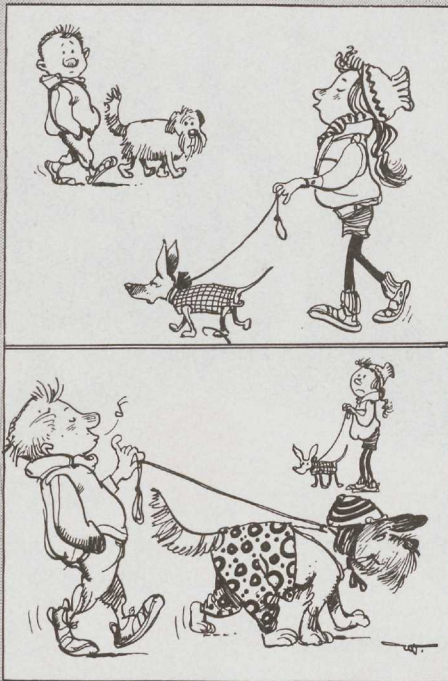
Kas koer võib infarkti saada?

Võib küll, kui talle luuakse inimlikud elutingimused.

"Mul oli kord hagijas, kes maksis kaks miljonit krooni!"

"Kas olete jahimees?"

"Ei - lihtsalt armastan pisut luisata!"

Koerused

Jänes ja koer läksid restorani. Jänes tellis endale kümme porgandit ja taldrikutäie heina.

"Aga mida toon härra Koerale?" küsis kelner.

"Tal pole kõht tühi," teadis jänes.

Hein ja porgandid säädud, tellis jänku magusroaks värske kapsa.

"Aga teile, härra Koer?" küsis kelner.

"Ma ju ütlesin teile, et tal pole kõht tühi!" pahandas jänes. "Kas ma muidu siin temaga istuda saaksin?"

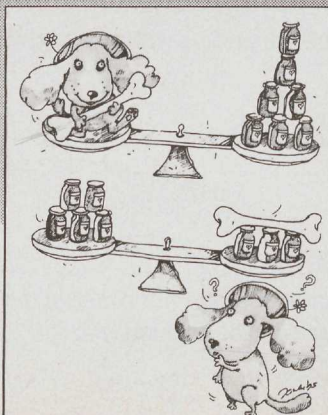
Võorastemajja sisenedes märkas turist imestusega, et peremees istus laua taga ning mängis suure sakris koeraga malet.

"Kuidas - kas teie koer on geenius?" küsis turist.

"Sugugi mitte," löi peremees käega.

"Kas teate, see on juba kolmas mäng, mille ma talle kaela teen!"

Kui palju kaalub kutsikas, kui iga koeratoidupurk kaalub 500 g, ja mõlemal juhul, nagu näed, on kaalu pooled tasakaalus?

Raivo sikutab hiigelsuurt koera sabast.

"Mis sa teed!" karjatab ema. "Ta ju hammustab sind!"

"Mis sa nüüd," jääb Raivo rahulikuks, "selle otsaga ta ei hammustata!"

Koerusi kogusid onu Ohmusson ja Liina Kruse

HEALAPS VASTUSED

- 1. KUTSIKAS KAALUB .....
- 2. RISTSÕNA VASTUS ON .....

			ROOMA 2	GEIER					AED-VILI, TOIT
			MUISTNE EESTI MAAKOND	SEPA TÕÖRIIST		NULL VAIKSELT USNA TOBE			
	SEE (INGL.K.) UMBROHISEMEELNE TUJU						ÜLES (INGL.K.) ... MATTI-SEN		
		UU KILU- LUUA- SAAMINE					UMBES		TUULE- HOOG
								LIITER	
						FALJAS		AASTA	
						SEKUND			SINULE
AKRO- BAADI HUPE									
KILO- MEETER				TROOPI- LINE PALAVIK		TESI- SUSTI			KORDA- MINEK
				MALE NUPP		EHK			POISI NIMI
				JOOGI- NOUD		MEIE		SUURED KOIED	
				SUUR PILL				NOOT	
				DETSI- MEETER				LIIKLUS- EESKIRI	
3xTÄHT		ROHU- MAA		UIMANE, APAATNE, LÖTV		...-MALLI- KAS			
KAALIUM		1		2xTÄHT AAR		AAR			
	SUUR TURG					KODU- MAA			
	16A KORD								
	PUTUKAS					PURAVIK			

P.E. $\frac{D}{1378}$ 95,3

REKLAAMITELEVISIOON

TRASH

NELJAPÄEVAL JA LAUPÄEVAL KELL 18.15

BALAM-BA
LAAJA
HOPSASSAAI
SULLE
SÖBRAKS
SAANI!

NOOISIVELETI MAALKER